

Senioruniversitetet i Stockholm

i samverkan med Folkuniversitetet/Kursverksamheten vid Stockholms universitet

Vårprogram

2011

Intellektuell kapitalförvaltning

Vetenskap & Allmänhet är en ideell förening med det vällovliga syftet att främja dialog och öppenhet mellan allmänhet och forskare. För kort tid sedan fick jag av en Senioruniversitetsvän en liten skrift som nyligen publicerats av *Vetenskap & Allmänhet* med titeln *Känsla för kunskap*. Den innehåller intervjuer med nio personer som alla har goda insikter i ämnet. Skriften har som undertitel *Vetenskap och värderingar*. Många kloka tankar utvecklas och vikten av att minska avståndet mellan lekt och lärd diskuteras insiktsfullt. Jag kände igen ganska mycket och hade inte några avgörande invändningar. Utom i ett avseende. Flera av intervjupersonerna talade om och beklagade sig över att universiteten och forskarna fjärrar sig från samhället i övrigt och, mera specifikt, att forskare inte vill, eller till och med anses inte kunna, kommunicera med medborgare utanför akademien. Den oviljan påstås gälla både direktkontakt och populär publicering i dagspress och böcker. Det är sant att forskning får för lite utrymme i dagspress (om det inte handlar om nya cancermediciner) och att vi har en sorgligt liten inhemsk populärvetenskaplig bokpublicering, men jag undrar varför just företrädare för dagspress och bokförlag (vilket var fallet) framförde sådana synpunkter. Är det inte de som sitter med verktygen för att åstadkomma förändringar?

Erfarenheterna i Senioruniversitetet talar ett helt annat språk, och den bild intervjupersonerna tecknar är totalt okänd för mig. Jag kan berätta att jag under mina snart åtta år i Senioruniversitetets styrelse har organiserat drygt 300 föreläsningar (insatser av vännerna i styrelse och programkommitté mångfaldigar denna siffra). Praktiskt ingen kontaktad föreläsare har gjort motstånd; nej-tack-svaren kan räknas på ena handens fingrar. Alla föreläsare har varit utmärkta – flertalet lysande.

Den bästa form av stöd och uppmuntran som vi får från våra medlemmar i Senioruniversitetet är alla översvallande uttryck för tacksamhet över att få bänka sig vid våra föreläsares fötter. Med rätta känner man sig privilegierad när forskare lämnar katedrar och laboratorier för att dela med sig av vad som händer vid forskningsfronten. Fyllda salar och uppmärksamma åhörare med anteckningsblock och penna i högsta hugg möter våra föreläsare. Inte sällan, och nästan tårögda, berättar de om den fantastiska upplevelse det är att träda in i salen och se ut över auditoriet som kommit i tid, tagit av sig mössorna och stängt av mobiltelefonerna. Tydligt ser inte vardagen på universitetet alltid så ut. Att påstå att universitetsforskare håller sig undan och är ovilliga att berätta om pågående forskning är från våra erfarenheter rent nonsens. Och uppskattningen är stor. Senast kom en deltagare fram till mig efter en föreläsning som getts av en ung kvinnlig forskare. Han sa: detta var det bästa jag har hört, jag blir rörd när jag får uppleva något som detta. Sådana upplevelser bjuder universitetsforskare oss ständigt på och denna generositet är Senioruniversitetets största tillgång. Vi är djupt tacksamma till alla forskare som tar sig an den allmänhet som söker sig till Senioruniversitetet och jag hoppas att vi rätt skall kunna förvalta det intellektuella kapital de erbjuder oss.

Kai-Inge Hillerud
Ordförande i Senioruniversitetet i Stockholm

Anmälan kan skickas in med post fr o m den 7 december eller via vår hemsida som öppnar den 8 december. Katalogen delas ut som A-post den 7 december.

Tisdagsföreläsningar	4	Religionshistoria: De tre abrahamitiska religionerna	28
Universitetskurser		Konsthistoria: Glas och porslin i Sverige	28
Konst	5	Auktioner, auktionsgods, antikviteter	28
Filosofi	6	Konsthistoria: Allmoge	28
Litteratur	6	Konsthistoria: Nordiskt måleri	28
Historia	6	Konsthistoria: Kvinnor i konsten	29
Kulturgeografi	7	Konsthistoria: Skulptur i Stockholm	29
Ekonomisk historia	7		
Religionshistoria	8	Föreläsnings- och seminarierier	
Retorik	8	Modern Literatures in English	30
Idéhistoria	9	3 x Sara Lidman och Afrika	30
		Författare som glömdes bort och ibland kom igen	30
Språkkurser		Språk och kommunikation	31
Europarådets nivåskala för språkstudier	10	Kina – från himmelskt imperium till modern stormakt	31
Arabiska	11	Temadag: Latinamerika igår och idag	32
Engelska	11	Marinbiologi	32
Franska	12	Naturhistoriska riksmuseet – forskning för framtiden	33
Grekiska, klassisk	15	Några nedslag i Gotlands historia, natur och kultur	34
Grekiska, nygrekiska	15	Kemin i människans tjänst	34
Italienska	16	Individen och kollektivet: arton politiska personer	35
Latin med allmän språkkunskap	18	Arkitektur och stadsbyggnad i Stockholm	35
Ryska	21	Jazzen i Sverige med några nedslag på olika jazzscener	37
Spanska	22	Jazzens vokaltarter.	
Tyska	24	Från swingen till 2000-talet	38
		Jazzens historia med några nedslag på den internationella jazzscenen	38
Övriga kurser		Litterära fredagar på Bellmanmuseet	39
Litteratur och historia		Trädgårdsmästaren i tiden	39
Tre litterära klassiker	25	Konst och design från skilda epoker	40
Filmkunskap: Fassbinder och Von Trier	25	Modernismens genombrott	41
På spaning i poesi	25	Perspektiv på film	41
Att skriva sitt liv, grundkurs, andra terminen	25		
Att skriva sitt liv, grundkurs, andra terminen	26	Exkursion	
Att skriva sitt liv, fördjupning, första terminen ..	26	Gotlands natur och kultur	43
Att skriva sitt liv, fördjupning, andra terminen ..	26		
Vad gravarna berättar om livet i det gamla Egypten	26	Vandringar	
Att läsa hieroglyfer, påbyggnad	27	Kulturhistoriska vandringar runt Södermalms berg	44
Europas historia under 1900-talet – från skotten i Sarajevo till ”murens” fall	27		
Staden mellan broarna och dess malmar – Stockholms historia från Birger Jarl till Allan Nordenstam	27	Medlemskap och anmälan	45
Konst och samhälle			
Släktforskning, grundkurs	27		
Släktforskning, grundkurs	27		
Släktforskning, fördjupningskurs	28		

I programarbetet för våren 2011 har främst deltagit: Britta Båvner, Gunilla Dyfverman, Désirée Edmar, Staffan Edmar, Bengt Etzler, Kai-Inge Hillerud, Bo Irlblad, Gerda Johansson, Anita Kruckenberg, Astrid Mellbom, Marianne Moberg, Lars-Johan Norrby, Elisabet Tjernlund, Kersti Thornéus och Ann-Marie Vinde.

Tid och plats: Tisdagar 13.30 – 14.30, biografen Park, Sturegatan vid Humlegården. Lokalen är ej handikappanpassad. Med hänsyn till många allergiker undanbedes starka parfymer.
Avgift: 500 kr. Endast seriekort. Ange **SU 100** på anmälningskortet.

- 1. Flora och landskapsutveckling i Stockholms skärgård – 1/2**
Lenn Jerling, professor i botanik, särskilt växtekologi vid Stockholms universitet
Värd: Kai-Inge Hillerud
- 2. FN i förfall under Ban Ki-Moon? – 8/2**
Inga-Britt Ahlenius, f d undergeneralsekreterare och chef för den interna granskningsverksamheten i FN
Värd: Kai-Inge Hillerud
- 3. Från joller till språk – 15/2**
Francisco Lacerda, professor i fonetik med inriktning på spädbarns språkvärld
Värd: Kai-Inge Hillerud
- 4. Glädjen i språket – 22/2**
Catharina Grünbaum, fil dr, språkvårdare
Värd: Catherine Dahlström
- 5. Rösten som musikinstrument – 1/3**
Johan Sundberg, professor emeritus i musikakustik vid Kungl. Tekniska Högskolan
Värd: Anita Kruckenberg
- 6. La folia – från Arcangelo Corelli till Olle Adolphson. Ett musikaliskt tema på vandring genom århundraden – 8/3**
Märta Ramsten, docent, f d chef för Svenskt Visarkiv
Värd: Lars-Johan Norrby
- 7. Att bota själar. En historisk betraktelse över psykiatri – 15/3**
Nils Uddenberg, professor och författare
Värd: Kai-Inge Hillerud
- 8. Stockholmsåsen i historia och kulturhistoria – 22/3**
Ulf Sporrang, professor emeritus i kulturgeografi vid Stockholms universitet
Värd: Désirée Edmar
- 9. Liv i universum – 29/3**
Maria Sundin, docent i teoretisk fysik vid Göteborgs universitet
Värd: Kai-Inge Hillerud
- 10. Röda grevinnan – 5/4**
Yvonne Hirdman, professor emerita i genushistoria vid Stockholms universitet
Värd: Catherine Dahlström

Välkommen på Jubileumsmöte den 26 mars!

Den 16 januari 1991 bildades Föreningen Stockholms Pensionärsuniversitet. 20-årsminnet av denna viktiga tilldragelse skall naturligtvis inte passera obemärkt.

Lördag den 26 mars 2011 inbjuds alla medlemmar till en eftermiddag då det seriösa och aldrig avstannande kunskapssökandet skall sättas i centrum.

Stockholms universitet, en av våra viktigaste – om än informella – samarbetsparter, upplåter Aula Magna för vårt jubileumsmöte.

Inbjudan och program kommer att skickas till alla medlemmar i februari. Vi kommer att starta med årsmöte kl 12.30 följt av mingel, vin och något tilltugg. Därefter bjuder vi på föredrag och musikunderhållning. Allt beräknas vara avslutat senast kl 16.00.

Senioruniversitetets kurser har sina motsvarigheter huvudsakligen vid Stockholms och Uppsala universitet där de utgör fristående kurser i respektive ämne. Kursernas omfattning anges sedan 1 juli 2007 i högskolepoäng enligt den så kallade Bologna-processen. Studietakten i våra kurser innebär normalt 7,5 poäng per termin.

Undervisningen består av föreläsningar och/eller seminarier och i förekommande fall studiebesök etc. Kurslitteraturen är densamma som används vid resp institution och omfattar vanligtvis två till tre kursböcker samt kompletterande litteratur. Undervisningen meddelas som regel av lärare som ger samma kurs vid universitetet. Våra kurser är inte poänggrundande men tentamensprov anordnas för dem som så önskar. Intyg om godkänt prov utfärdas efter anmodan. Några formella behörighetskrav uppställs inte, men om särskilda förkunskaper krävs i något ämne för att kunna tillgodogöra sig kursen anges detta särskilt.

Avgiften för en kurs på 7,5 högskolepoäng är 900 kronor om inte annat anges. Kostnader för litteratur, entréavgifter, tentamina och dylikt tillkommer. Akademibokhandeln, Mäster Samuelsgatan 32, har studerandepreis på vissa kursböcker mot uppvisande av Senioruniversitetets kallelse. Ny anmälan krävs varje termin. Nya deltagare kan ansluta sig till en pågående flerterminskurs.

Lokalerna är handikappanpassade om ej annat anges. Med hänsyn till många allergiker undanbedes starka parfymer.

Kontaktperson för universitetskurser är Bo Irlblad, tfn 08-86 63 38.

Konstvetenskap A.

Grundkurs, 30 poäng. Moment 4:4;

Från nyklassicismen till 1900-talets slut

Behovet att skapa bilder av verkligheten, gestalta idéer och forma miljöer har funnits i alla tider och alla kulturer. Kursens syfte är att ge en översikt över det konsthistoriska förloppet inom västerlandet och att parallellt därmed kortfattat presentera utomeuropeiska konstyttringar i historia och nutid. Stor vikt läggs vid det faktum att konstbegreppet är föränderligt, vidare att konsten är samhällsintegrerad och inte kan ses som en isolerad företeelse; likaså betonas genusperspektivet. En termin motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Kursen är öppen för den som tidigare deltagit i moment 1-3 eller har motsvarande kunskaper.

Litteratur: Chadwick, Whitney. Women, Art, and Society, Thames & Hudson 2002 eller senare upplaga. Crow, Thomas, Eisenman, Stephen, Lucacher, Brian, Nochlin, Linda, Phillips, David & Pohl, Frances, Nineteenth Century Art: A Critical History, Thames & Hudson 2002. Minor, Vernon Hyde. Art History's History, Prentice Hall Inc. 2001. Stokstad, Marilyn. Art History, Harry N. Abrams, Inc., 2002 eller senare upplaga. Trachtenberg, Marvin & Hyman, Isabelle. Architecture: From Prehistory to Post-Modernism, 2nd ed., Prentice Hall Inc 2002 eller senare upplaga.

Kursledare Vik universitetslektor Jan O M Karlsson, Avdelningen för Kultur-,

religions- och utbildningsvetenskap vid Högskolan i Gävle, tfn 0709 72 26 68. e-post: janomkarlsson@hotmail.com

Tid Tio tisdagar kl 10.00-13.00, start 1/2
Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Kursnr SU 200

Konstvetenskap B. Nordisk konsthistoria, 30 poäng. Moment 4:4; Perioden ca 1850-2000

Kursen är en fortsättningskurs som helt ägnas åt den nordiska konsthistorien med tyngdpunkten lagd på Sverige. Den syftar till att ge en grundlig översikt över bildkulturen, arkitektur- och byggelsehistorien och stadsplaneringen i vår region och vårt land från äldsta tid till idag. Vårens kurs är öppen för den som tidigare deltagit i moment 1-3 eller som har motsvarande kunskaper. En termin motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Litteratur: Lena Johannesson (red). Konst och visuell kultur i Sverige efter 1809.

Kursledare Vik universitetslektor Jan O M Karlsson, Avdelningen för Kultur-, religions- och utbildningsvetenskap vid Högskolan i Gävle, tfn 0709 72 26 68. e-post: janomkarlsson@hotmail.com
Tid Nio tisdagar kl 14.00-17.00, start 1/2
Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Kursnr SU 210

Filosofi. Grundkurs i praktisk filosofi, 30 poäng.

Moment 2:4

Vad kännetecknar egentligen en moraliskt riktig handling? Handlar det om att handlingen har goda konsekvenser eller om att avsikten med handlingen varit välmot? Eller handlar det kanske om någonting annat? Vad är det som egentligen ytterst gör våra liv värda att leva? Är det lycka? Eller är det att våra djupaste önskningar blir tillgodosedda? Eller handlar det om något slags självförverkligande? Har vi en moralisk förpliktelse att hjälpa människor i fattiga länder? Är det moraliskt acceptabelt att äta kött från djur? Om ja, varför? Om nej, varför inte?

Under vårens åtta träffar kommer vi att bekanta oss med ovanstående och liknande moraliska frågor. Dessutom, och framför allt, kommer vi att bekanta oss med ett antal genomtänkta svar man kan ge på dessa, så som normativa teorier. Kursen är till nytta för alla som vill kunna ta ställning i olika moraliska frågor som uppkommer i vardagen – till exempel politiska – och hyser ett intresse för elementär normativ etik.

En termin motsvarar 7,5 högskolepoäng. Nya deltagare välkomna.

Litteratur: Grundbok i normativ etik, av Torbjörn Tännsjö.

Kursledare Fil mag, doktorand Paulo de Narvaja, Filosofiska institutionen vid Stockholms universitet.

Tfn 073 156 51 68, e-post: paulo.de.narvaja@philosophy.su.se

Tid Åtta fredagar kl 13.00-15.30, start 28/1

Lokal Fabiansalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Kursnr SU 220

Litteraturvetenskap

Grundkurs, 30 poäng. Moment 4:4. 1900-tal

Litteraturvetenskapen behandlar litteraturen och dess historia alltifrån antiken till våra dagar. Grundkursen vill genom utnyttjandet av ett vetenskapligt betraktelsesätt underlätta förståelsen av olika typer av litterära verk, ge grundläggande kunskaper om främst den västerländska litteraturens utveckling och aktuella karaktär samt ge inblick och övning i litteraturvetenskaplig metodik och forskning.

Kursen avslutas denna fjärde termin med 1900-talet. Såväl poesi som dramer och romaner avhandlas. Vi får möta författare som T.S. Eliot, Proust och Kafka och svenskspråkiga storheter som Vilhelm Ekelund, Edith Södergran och Tomas

Tranströmer. Fokus ligger som tidigare på de enskilda texterna men kursen ger samtidigt kunskap om mer övergripande aspekter på litteraturens moderna historia. Momentet förutsätter inga förkunskaper i litteraturvetenskap och man behöver inte ha läst tidigare moment för att läsa detta.

Kursen motsvarar 7,5 högskolepoäng. Nya deltagare välkomna.

Kursledare Fil mag Torbjörn Schmidt, Litteraturvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet.

Tfn 0767 144 963,

e-post: torbjorn.schmidt@littvet.su.se

Tid Åtta torsdagar kl 13.00-15.30, start 3/2 och därefter varannan vecka.

Lokal Serveringslokalen, Utsikten Konferens, Rehmsgatan 20, 6 tr

Kursnr SU 230

Historia 30 poäng.

Moment 6:6: Fördjupningskurs – modern tid

Historia handlar om människor förr: hur de försörjde sig, hur de tänkte och hur de bar sig åt mot varandra. Ämnesbredden är stor, både i tid och rum. Synsätten är många. Genom att studera historia kan du bättre förstå och kunnigare diskutera det som händer i dagens samhälle, här i Sverige och i världen. Det kritiska tänkandet genomsyrar utbildningen och ökar din förmåga att självständigt ta ställning till historiska problem och förklaringar. Här får du möjligheter att tänka om! Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och ett museibesök.

Under den sjätte terminen kommer vi att fördjupa oss i det svenska samhället från mitten av 1800-talet till mitten av 1900-talet. Temat kommer att vara arbete och hantverk under industrialiseringen, då Sverige tog steget från ett i huvudsak agrart samhälle till att bli ett modernt samhälle. Hur påverkade detta de "vanliga" arbetarna och hantverkarna? Vilka konflikter kunde uppstå när skräväsendet gick i graven och med tiden började ersättas av fabriker? Vilka vägar valde hantverkare och arbetare i dessa fall?

Litteratur: Franzén, Mats, Den folkliga staden: Söderkvarter i Stockholm mellan krigen, 1992. Johannesson, Lena & Skarin Frykman, Birgitta, Arbetarrörelse och arbetarkultur: om symboler, bilder och myter, 2007. Wikander, Ulla, Kvinnoarbete i Europa 1789-1950: genus, makt och arbetsdelning, 2006.

Kursledare Fil dr Niklas Ericsson, Historiska institutionen, Stockholms universitet.
Tfn 16 20 00 (vx),
e-post: niklas.ericsson@historia.su.se

Tid Åtta onsdagar kl 9.30-12.00:
26/1, 2/2, 16/2, 23/2, 9/3 museibesök,
16/3, 30/3, 6/4.

Lokal Serveringslokalen, Utsikten Konferens,
Rehnsgratan 20, 6 tr

Kursnr SU 240

Historia 30 poäng.

Moment 2:6. Fördjupningskurs – medeltiden

Historia handlar om människor förr: hur de försörjde sig, hur de tänkte och hur de bar sig åt mot varandra. Ämnesbredden är stor, både i tid och rum. Synsätten är många. Genom att studera historia kan du bättre förstå och kunnigare diskutera det som händer i dagens samhälle, här i Sverige och i världen. Det kritiska tänkandet genomsyrar utbildningen och ökar din förmåga att självständigt ta ställning till historiska problem och förklaringar. Här får du möjligheter att tänka om! Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och ett museibesök.

Under den andra terminen kommer vi att fördjupa oss i medeltidens samhälle och framför allt fokusera på manligt och kvinnligt. Vilka möjligheter hade kvinnor under denna period? När och på vilket sätt kunde de vara med och påverka? Vad hände om en kvinna överskred könsgränserna och klev in på männens områden? Och hur blev man en man under medeltiden?

En termin motsvarar 7,5 högskolepoäng. Nya deltagare välkomna.

Litteratur: Bartlett, Robert, Den hängde. En berättelse om mirakel, hågkomst och kolonialism under medeltiden, Dialogos, Stockholm 2004.
Karras, Ruth Mazo, From boys to men: formation of masculinity in late medieval Europe, 2003.
Ney, Agneta, Drottningar och sköldmör. Gränsöverskridande kvinnor i medeltida myt och verklighet ca 400–1400, Gidlunds förlag, Hedemora 2004.

Kursledare Fil dr Niklas Ericsson, Historiska institutionen, Stockholms universitet.
Tfn vx 16 20 00, e-post:
niklas.ericsson@historia.su.se

Tid Åtta torsdagar kl 9.30-12.00:
27/1, 3/2, 17/2, 24/2 museibesök,
10/3, 17/3, 31/3, 7/4.

Lokal Serveringslokalen, Utsikten Konferens,
Rehnsgratan 20, 6 tr

Kursnr SU 250

Kulturgeografi. Grundkurs 30 poäng. Moment 4:4, Globalisering och ekonomisk strukturomvandling

Kursen behandlar globalisering och ekonomisk strukturomvandling och hur detta orsakar ojämn geografisk utveckling och rumslig och social polarisering.

Fokus riktas mot sambandet mellan befolkningens ålderssammansättning och ekonomisk utveckling. Kursen behandlar det globala ”nord” och dess utveckling av post-industriella och post-moderna näringar med perspektiv såväl mot produktions- som konsumtionsleden. Denna del analyserar också lokal och regional utveckling med exempel från Sverige. ”Syd” behandlas utifrån företags- och individperspektiv. Infrastrukturens betydelse samt miljöfrågorna uppmärksammas.

Kursen motsvarar grundkursen i kulturgeografi vid Stockholms universitet.

En termin motsvarar 7,5 högskolepoäng. Nya deltagare välkomna.

Litteratur bl a: Knox, P., Marston S.A., Places and regions in a global context: Human Geography. Pearson Higher Education.
Hermelin, B. Regional ekonomisk utveckling. I Forsberg (red) Planeringens utmaningar och tillämpningar. Sid 266-283.

Kursledare Urban Nordin, fil dr i kulturgeografi, Kulturgeografiska institutionen, Stockholms universitet. Tfn 16 43 08,
e-post: urban.nordin@humangeo.su.se

Tid Åtta onsdagar kl 13.00-15.30,
start 26/1, dock ej 9/2

Lokal Fabiansalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Kursnr SU 260

Ekonomisk historia. Perspektiv på välfärdsstaten, Fristående kurs 7,5 hp

Kursen belyser likheter och olikheter mellan 18 länder i Väst som efter andra världskriget har utvecklats till välfärdsstater och inom forskningen också studerats som sådana. Vad är egentligen en välfärdsstat? Traditionellt har man sett en välfärdsstat växa fram ur stora socialt riktade skattetransfereringar för att öka jämlikheten i samhället och därmed finansiera en svällande offentlig sektor. Hur passar i så fall både USA och Sverige in i välfärdsmodellen? Kursen problematiserar definitionen av en välfärdsstat samtidigt som den syftar till att tydliggöra den historiska bakgrunden för grundandet av olika typer av dagens välfärdsstater. Kursen skall tydliggöra synen på medborgarskap, lönearbete, arbetsdelning i hemmet och politiskt deltagande i olika typer av välfärdsstater. Studierna

omfattar olika sätt att typologisera välfärdsstater och skärskåda vilken ny kunskap som kan uppnås genom olika sätt att klassificera dessa, likaså vad som förblir osynligt i en välfärdsstat med olika angreppssätt. Kursen presenterar dessutom en närstudie av två nordiska välfärdsstater, den svenska och den norska, med syftet att påvisa hur två stater som för det mesta slås ihop till en "nordisk" modell, visar tydliga olikheter – men givetvis också likheter.

Litteratur: Esping-Andersen, Gøsta (1990): *The three worlds of welfare capitalism*, Korpi, Walter (2000): "Faces of inequality: gender, class and patterns of inequalities in different types of welfare states" i *Social Politics*, Oxford Journals. Olofsson, Jonas (2009): *Socialpolitik: varför, hur och till vilken nytta?* Sainsbury, Diane (2003): *Gender, equality and welfare states*, Statistiska Centralbyrån: På tal om kvinnor och män. Lathund om jämställdhet 2010. Åmark, Klas (2005): *Hundra år av välfärdspolitik. Välfärdsstatens framväxt i Norge och Sverige*.

Kursledare Rita Bredefeldt, docent, universitetslektor, Ekonomisk-historiska institutionen, Stockholms universitet. Tfn 16 29 37, e-post: rita.bredefeldt@ekohist.su.se
Tid Åtta torsdagar kl 9.30-12.00, start 17/3
Lokal Fabiansalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Obs! 12/5 i Hedénsalen
Kursnr SU 270

Religionshistoria. Grundkurs 30 poäng. Moment 2:4, Abrahमितiska religioner

Under kursen studeras under fortlöpande jämförelser judendom, kristendom och islam, deras uppkomst, grundtankar, skrifter, historia och förhållande till samhället. Det finns skillnader; judendomen är till exempel knuten till ett folk på ett annat sätt än de båda andra, men likheterna överväger. De tre religionerna har samma Gud och samma gudsbild, samma uppfattning om hur människan bör leva och samma övertygelse om att det goda en gång skall segra över det onda i skapelsen.

En termin motsvarar 7,5 högskolepoäng. Nya deltagare välkomna.

Litteratur: Groth, Bente, *Judendomen*. Pagels, Elaine *De gnostiska evangelierna* (finns också på engelska). Sharma, Arvind *Women in World Religions*. Chadwick, Henry eller Hedin, Christer *Den tidiga kyrkans historia, Den äldsta kyrkan*. Esposito, John *Islam – den raka vägen*. Bibel 2000. Koranen, översättning av K V Zetterstén eller

Koranens budskap, översättning av Muhammed Knut Bernström

Kursledare Docent Christer Hedin, Religionshistoriska avdelningen vid Stockholms universitet. Tfn 16 20 00 (vx)
Tid Åtta torsdagar kl 13.00-15.30, start 20/1, dock ej 24/2.
Lokal Fabiansalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Kursnr SU 280

Retorik. Grundkurs

Retorik är vetenskapen om människans språkliga förmåga och uttryckssätt. Som sådan omfattar den alla former av mänsklig kommunikation, från den offentliga dialogen i medierna till individens samtal med sig själv.

Även om talet är utgångspunkten, tar den med lika stort intresse upp andra uttrycksformer, som skrift, bild och symbolisk handling.

När retoriken i denna vida mening undersöker och utvecklar språkets användning berör den inte bara konsten att kommunicera eller konsten att övertyga utan också konsten att reflektera, överväga, förhålla sig till problem och beslut och att handla på ett etiskt försvarbart sätt.

Vårens grundkurs ger grundläggande kunskaper om:

- retorikens historia
- den retoriska arbetsmodellen, d v s hur man analyserar den retoriska situationen, finner stoff till en retorisk artefakt, disponerar sitt material, formulerar sitt budskap, memorerar och framför sitt tal.
- uppbyggnaden av en argumentation samt behandlar olika retoriska artefakter och skillnad mellan olika taltyper.

Kursen bygger på grundkursen i retorik vid Södertörns högskola.

Litteratur: Hellspong, Lennart. *Konsten att tala: handbok i praktisk retorik*. Johannesson, Kurt. *Retorik eller konsten att övertyga*.

Kursledare Lisza Carling, fil mag i retorik. Tidigare knuten till Institutionen för kommunikation, medier och it, Södertörns högskola. Tfn 070 942 15 00.
Tid Åtta fredagar kl 9.30-12.00, start 4/2
Lokal Fabiansalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Kursnr SU 290

**Idéhistoria. De västerländska
framtidbilderna i idéhistorisk belysning
Fristående kurs 7,5 poäng.**

Kursen tar först upp framstegstankens framväxt och diskuterar dess betydelse under 17- och 1800-talen för uppkomsten i Europa av en sekulär och övergripande historiesyn. Även framstegsmotivets huvudkonkurrenter, förfall och katastrofer, introduceras i ett brett historiskt perspektiv, liksom den utopiska litterära traditionen. Därefter behandlas i huvudsak olika förskjutningar i framtidbilderna under 1900-talet, med särskild uppmärksamhet vid de senaste decennierna.

Den äldre idéhistorien är ändå närvarande, eftersom utredningen av de föreställningar, metaforer och begrepp som aktualiserats genom olika perspektiv och "ismer" från 1900-talet ofta drar in en äldre historisk bakgrund.

Förutom frågor kring den under 1900-talet i olika omgångar ifrågasatta och omformulerade framstegstanken behandlas tolkningen av mellankrigstidens totalitära diktaturer som ett slags felslagen utopism, liksom framväxten av en ny katastrofism i samband med kärnvapnen och de globala miljö- och klimathoten. Frågor kring förhållandet människa-teknik-natur kommer dessutom att ägnas en särskild uppmärksamhet, eftersom föreställningen om "människans herravälde över naturen" genom naturvetenskap och teknik har spelat en central roll i många varianter av framstegstanken.

Detta avsnitt har, liksom de andra avslutande, en tematisk utgångspunkt, även om problematiken behandlas kronologiskt. Ett särskilt avsnitt kommer att ägnas åt senare decenniers humaniora, där Michel Foucaults arbeten har kritiserat både tanken om progressiva samband i vetenskapshistorien och tron att den moderna politiska utvecklingen verkligen skulle ha gjort medborgarna i olika avseenden fria. Postmodernisten Lyotard har utdömt tilltron till alla stora historiska berättelser, vilket innefattar alla former av historisk framstegstänke. Ett annat avsnitt kommer att utgå från dator-, IT- och Internetutvecklingen, som i sig varit så snabb och genomgripande att den gett upphov till en rad nya – ibland ännu aktuella – framtidbilder, från utopiska visioner om ett kunskapstörstande informationssamhälle till dystopiska profetior om totalövervakade eller helautomatiserade helveten.

Litteratur: Meddelas vid första föreläsningen.

Kursledare	Bernt Skovdahl, fil dr idéhistoria, institutionen för kultur och kommunikation, Södertörns högskola e-post: bernt.skovdahl@sh.se
Tid	Åtta fredagar kl 9.00-11.30, start 4/2 med reservation för ändringar. Obs! dock ej 11/2.
Lokal	Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Kursnr	SU 300

För att undervisningen ska bli givande för alla och resultatet gott är det viktigt att deltagarna i en språkgrupp har ungefär samma färdighetsnivå. Byt därför gärna kursnivå, om du känner att du befunnit dig i fel grupp. För kurserna i engelska, franska, italienska, nygrekiska, ryska, spanska och tyska tillämpar Senioruniversitetet Europarådets nivåskala. Denna skalas färdighetsnivåer utgör grund för de olika språkens kursplaner A1, A2, B1, B2, C1 och C2. För att du skall hamna i rätt kurs, bör du göra ett eget språktest som du rättar själv!

Tester finns i de vanligaste språken och du kan gratis hämta eller beställa dem från vårt kansli eller ladda ner dem från Folkuniversitetets hemsida www.folkuniversitetet.se/Las-mer-om-sprak/Spraktest. För kurserna i arabiska, klassisk grekiska och latin med allmän språkkunskap har kraven på förkunskaper angetts i kursplanerna.

I terminsprogrammet står språkkurserna i ordning efter kraven på förkunskaper. För varje kurs ska finnas en kursplan, som deltagare ska ha tillgång till. För Senioruniversitetets kurser (cirkel/annan folkbildningsverksamhet) gäller att antalet deltagare kan variera, beroende på bl a lokalernas storlek. För språkgrupp har Senioruniversitetet begränsat antalet deltagare till högst 14 exklusive ledaren.

De flesta språkkurserna är läsårskurser. Nya deltagare är välkomna i mån av plats. Vissa av dessa kurser kan, på grund av att höstterminens kursdeltagare har förtur, vara helt eller nästan helt fulltecknade.

Vårterminens kurser pågår under veckorna 5-14. Lektionssalarna är förhyrda för denna tidsperiod.

Avgiften för kurs är 750 kr per termin, om inte annat anges.

Lokalerna är handikappanpassade om annat ej anges. Med hänsyn till många allergiker undanbedes starka parfymer.

Kontaktperson för språkkurserna är Astrid Mellbom, tfn 08-765 84 13.

Europarådets nivåskala för språkstudier

Nybörjare. Jag har inte studerat språket tidigare/
Jag har inte nått till nivå A1.

Nivå A1. Jag kan förstå och använda mycket enkla ord och fraser i de mest grundläggande vardagslivssituationerna. Jag kan presentera mig själv och andra och ställa frågor om t.ex. var och hur någon bor, var någon arbetar och jag kan själv svara på liknande frågor. Jag kan kommunicera hjälpligt på ett mycket enkelt sätt om samtalspartnern talar långsamt och tydligt.

Nivå A2. Jag kan förstå fraser och de vanligaste orden som har att göra med shopping, närgeografi o.dyl. Jag kan kommunicera i enkla sammanhang och använda ett antal fraser för att på ett enkelt sätt beskriva min familj och andra människor, hur jag lever och bor, min utbildningsbakgrund och mitt nuvarande eller senaste arbete.

Nivå B1. Jag kan förstå huvuddragen i tydligt standardspråk som man regelbundet möter i arbetet och på fritiden. Jag kan hantera de flesta situationer som kan uppstå under resor i ett område där språket talas. Jag kan oförberedd ge mig in i

samtal om kända, vardagliga ämnen. Jag kan ge skäl och förklaringar till mina åsikter.

Nivå B2. Jag kan följa huvuddragen i komplexa texter. Inom mitt specialområde förstår jag även fackdiskussioner. Jag kan kommunicera flytande, så att ett samtal med en infödd förlöper i stort sett problemfritt. Jag kan förklara min ståndpunkt i en problemsituation och kan diskutera olika lösningars för- och nackdelar.

Nivå C1. Jag kan läsa en stor mängd krävande, även längre texter. Jag kan uttrycka mig nästan helt spontant och obehindrat utan att leta efter ord. Jag kan använda språket effektivt för sociala och yrkesmässiga ändamål. Jag kan uttala mig klart och välstrukturerat om komplexa sakförhållanden och ge utförliga beskrivningar eller rapporter.

Nivå C2. Jag kan utan problem förstå så gott som allt som jag hör eller läser och referera fakta och argument. Jag kan uttrycka mig spontant och helt flytande i så gott som alla situationer. Jag kan förstå och använda stilvariationer och andra finesser (t ex ironi). Mitt språk är korrekt och varierat.

Arabiska

Arabiska talas av bortåt 200 miljoner människor i mer än 20 länder. Skriftspråket kallas modern standardarabiska. Med standardarabiska är det möjligt att göra sig förstådd i hela arabvärlden.

Nybörjarkurs i kommunikativ arabiska, tredje terminen

Vi lär oss modern standardarabiska – det gemensamma språket för hela arabvärlden. Stor vikt läggs vid det talade språket i vardagssituationer. Vi fortsätter att bygga upp ordförrådet och vi lär oss grammatikens grunder. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurs 40 timmar eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: Jungbeck, Obeid, Arabiska för nybörjare.

Kurstid	Läsåret 2010/11
Ledare	Nadia Knight, fil kand, tidigare lärare vid bl a Stockholms universitet och UD, tfn 756 11 92 e-post: nadia.knight@transit.se
Tid	Tio måndagar kl 11.30-13.00: 31/1 – 4/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr	SU 400

Engelska

Beträffande nivåbeteckningarna B1-C1, se sid 10 i katalogen.

Huvudlärare: Ingmar Beskow

Improve your English (första terminen)

Kursplan på nivå B1. Syfte: att utveckla språkriktighet i tal och skrift. Kursens huvuddelar består av konversation och skrivövningar samt grammatik- och ordförrådsövningar.

Studiematerial: R. Dahl, 10 Short Stories och Advanced Grammar Check (övningshäfte, bokförlaget Appia).

Kurstid	vt 2011
Ledare	Gun Dahlberg, fil mag, tfn 722 04 23 e-post: gundahlberg@ownit.nu
Tid	Tio onsdagar kl 15.30-17.00: 2/2 – 6/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr	SU 469

Improve your English

Kursplan på nivå B1. Syfte: att utveckla språkriktighet i tal och skrift. Kursens huvuddelar består av konversation, skrivövningar och systematiska grammatik- och ordförrådsövningar.

Studiematerial: Jane Austen, Pride and Prejudice.

Kurstid	Läsåret 2010/11
Ledare	Bengt Ekstrand, fil mag, tfn 642 56 20 e-post: eva.ekstrand@comhem.se
Tid	Tio torsdagar kl 15.30-17.00: 3/2 – 7/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr	SU 401

Discussing the Latest News

Kursplan på nivå B1. A course for those who want to practise their English by discussing what is on in the media (newspapers, TV). We will focus on current everyday English and a useful modern vocabulary. As an integrated part of the course there will be pronunciation practice, some grammar where needed, introduction of new trends in British and American society.

Kurstid	Läsåret 2010/11
Ledare	Jonathan Stoch, tfn 076 229 82 22 e-post: jonathan.stoch@folkuniversitetet.se
Tid	Tio onsdagar kl 15.30-17.00: 2/2 – 6/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr	SU 402

Current issues

Kursplan på nivå B2. This course offers the opportunity to discuss what is happening in the English-speaking world in politics, economy, science, arts, entertainment etc. The discussions will be based mainly on what is appearing in the media at the time. The aim is to provide a forum for debate, enhance the course members' language skills and observe new trends in linguistics.

Kurstid	Läsåret 2010/11
Ledare	Ingmar Beskow, fil lic, tfn 715 57 69 e-post: ingmar.beskow@bredband.net
Tid	Tio torsdagar kl 15.30-17.00: 3/2 – 7/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr	SU 403

Improve your language skills

Kursplan på nivå B2. We read, enjoy and discuss interesting topics in English. As an integrated part of the course there will be practice in pronunciation, grammar and vocabulary. We will be using a textbook entitled English Vocabulary in Use: Upper Intermediate by McCarthy and Odell.

Kurstid Läsåret 2010/11
Ledare Jonathan Stoch, tfn 076 229 82 22
e-post: jonathan.stoch@folkuniversitetet.se
Tid Tio fredagar kl 11.30-13.00:
4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 404

Discussing literature

Kursplan på nivå C1. We will discuss modern English literature on the basis of a novel and a number of literary extracts. Time will also be given to building up your English.

Kurstid Läsåret 2010/11
Ledare Michael Knight, tidigare utländsk lektor vid Stockholms universitet, M.A., tfn 756 11 92
e-post: michael.knight@transit.se
Tid Tio måndagar kl 15.30-17.00:
31/1 – 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 405

Franska

Beträffande nivåbeteckningarna A1-C2, se sid 10 i katalogen.

Huvudlärare: Lillian Hedman

Nära 120 miljoner människor har franska som modersmål, vilket gör franskan till världens nionde största språk. Franska är officiellt språk eller undervisningsspråk i ett trettiotal länder i Europa, Nord- och Mellanamerika, Afrika och Asien.

Vous avez oublié votre français? – första terminen

Kursplan på nivå A1. En kurs för ”falska” nybörjare, första terminen. Kursen vänder sig till dig som

för länge sedan läst litet franska och som tycker dig ha glömt det mesta.

Studiematerial: S. Martin m fl, Escalade 1 (text- och övningsbok).

Kurstid vt 2011
Ledare Sylvia Martin, fil mag, tfn 85 20 19
e-post: sylvia.martin@tele2.se
Tid Tio fredagar kl 11.30-13.00:
4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 470

Vous avez oublié votre français?

Kursplan på nivå A1. En kurs för ”falska” nybörjare, andra terminen. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst litet franska och som tycker dig ha glömt det mesta.

Studiematerial: S. Martin m fl, Escalade 1 (text- och övningsbok) från kapitel 11.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Sylvia Martin, fil mag, tfn 85 20 19
e-post: sylvia.martin@tele2.se
Tid Tio tisdagar kl 13.30-15.00:
1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 406

Répétez votre français!

Kursplan på nivå A2. Syfte: att friska upp grammatik och ordförråd och öva praktisk vardagsfranska.

Studiematerial: Pettersson m fl, Grande Escalade 3.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Lillian Hedman, fil mag.,
tfn 712 57 53
e-post: lillian.hedman@telia.com
Tid Tio tisdagar 11.30-13.00: 1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 407

Grande Escalade 4

Kursplan på nivå A2. Syfte: att med utgångspunkt i lärobokens texter utveckla muntlig uttrycksförmåga, ordförråd och grammatisk säkerhet.

Studiematerial: Pettersson m fl, Grande Escalade 4.

Kurstid Läsåret 2010/11
Ledare Margot Björkman, fil mag,
tfn 754 24 73
e-post: margot.b@tele2.se

Tid Tio fredagar kl 9.30-11.00:
4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 408

Voulez-vous parler français?

Kursplan på nivå A2. Syfte: Konversation och grammatik i anslutning till texter ur kursboken.
Studiematerial: E. Sandberg, Escalade littéraire samt Le Clézio, L'Africain.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Lillian Hedman, fil mag,
tfn 712 57 53
e-post: lillian.hedman@telia.com
Tid Tio tisdagar 9.30-11.00:
1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 409

Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1. Grammatikstudier och konversation med utgångspunkt i den lästa texten.
Studiematerial: E-E Schmitt, Odette Toulemonde, kompletterad med E. Sandberg, Escalade littéraire.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Sylvia Martin, fil mag, tfn 85 20 19
e-post: sylvia.martin@tele2.se
Tid Tio fredagar kl 9.30-11.00:
4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 410

Littérature et civilisation

Kursplan på nivå B1. Textläsning, samtalsövningar och grammatik med utgångspunkt i de lästa texterna.

Studiematerial: B. Le Callet, Une pièce montée, och N. Jonchère, Escalade Civilisation. Ytterligare studiematerial tillhandahålles av kursledaren.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Sigun Dafgård, fil dr, tfn 84 85 18
e-post: s.dafgard@glocalnet.net
Tid Tio tisdagar kl 15.30-17.00: 1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 411

Aktuellt på franska

Kursplan på nivå B1. Tidningstexter och korta inspelningar från fransk TV om kultur, politik,

vardagsliv m m. i Frankrike blir utgångspunkt för språkiakttagelser och samtal på franska.

Kurstid vt 2011
Ledare Liliane Clementson, fil mag,
tfn 88 43 54
e-post: liliane.clementson@telia.com
Tid Tio tisdagar 13.30-15.00: 1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 209
Kursnr SU 467

Littérature et civilisation

Kursplan på nivå B2. Textläsning, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment.
Studiematerial: D. de Vigan, No et moi och N. Jonchère, Escalade Civilisation. Ytterligare texter tillhandahålles av kursledaren.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Sigun Dafgård, fil dr, tfn 84 85 18
e-post: s.dafgard@glocalnet.net
Tid Tio fredagar kl 9.30-11.00: 4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 412

Franska – medelsvåra texter

Kursplan på nivå B2. I anslutning till textläsningen fördjupar vi kunskaperna i grammatik och ordförråd och tränar konversation.

Studiematerial: C. Cusset, Confession d'une radine.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Sigun Dafgård, fil dr, tfn 84 85 18
e-post: s.dafgard@glocalnet.net
Tid Tio onsdagar kl 15.30-17.00:
2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 413

Littérature et civilisation

Kursplan på nivå B2. Textläsning, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment.

Studiematerial: J. Boissard, Rendez-vous avec mon fils och N. Jonchère, Escalade civilisation.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Sylvia Martin, fil mag, tfn 85 20 19
e-post: sylvia.martin@tele2.se
Tid Tio tisdagar kl 15.30-17.00:
1/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 414

Littérature et civilisation

Kursplan på nivå B2. Syfte: att samtala, utveckla ordförråd och språklig korrekthet.

Uppgift om studiematerial lämnas vid kursstarten.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Margot Björkman, fil mag,
tfn 754 24 73
e-post: margot.b@tele2.se
Tid Tio fredagar kl 13.30-15.00: 4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 415

Continuez à parler français!

Kursplan på nivå B2. Vi läser och diskuterar skönlitteratur och tidningstexter med utgångspunkt i de lästa texterna.

Studiematerial: Ph. Claudel, La petite fille de Monsieur Linh och I. Némirovsky, Chaleur du sang.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Lillian Hedman, fil mag,
tfn 712 57 53
e-post: lillian.hedman@telia.com
Tid Tio onsdagar 11.30-13.00:
2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 416

Fransk konversation

Kursplan på nivå B2. Vi läser texter och diskuterar med utgångspunkt i de lästa texterna.

Studiematerial: Y. Khadra, Ce que le jour doit à la nuit och N. Jonchère, Escalade civilisation.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Marianne Heuman, fil mag,
tfn 766 40 48
e-post: T.heuman@swipnet.se
Tid Åtta torsdagar kl 11.15-12.45:
3/2 – 24/2 och 10/3 – 31/3
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Avgift 650 kr
Kursnr SU 417

Ne cessez pas de parler français!

Kursplan på nivå B2. Syfte: att utveckla deltagarnas förmåga att diskutera kring skönlitteratur och aktuella tidningstexter. Plats finns för nya deltagare
Studiematerial: Urvalet av texter görs efter samråd med kursdeltagarna.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Lillian Hedman, fil mag,
tfn 712 57 53
e-post: lillian.hedman@telia.com
Tid Tio onsdagar kl 9.30-11.00:
2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 418

Lecture et discussion

Kursplan på nivå C1. Syfte: att stabilisera deltagarnas goda kunskaper i franska och att utveckla deras förmåga att diskutera med ett rikt och varierat ordförråd med utgångspunkt i texterna.

Studiematerial: E-E Schmidt, La Réveuse d'Ostende samt aktuell realia i form av tidningstext och inspelat material.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Renate Gynnerstedt, fil lic,
tfn 10 68 61
e-post: rg.gynnerstedt@gmail.com
Tid Tio tisdagar kl 11.30-13.00:
18/1 – 22/3
(18/1 och 25/1 kl 10.00-13.00)
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 419

Lecture et discussion

Kursplan på nivå C2. Syfte: att utveckla deltagarnas mycket goda förmåga att uttrycka sig i tal och skrift med ett avancerat ordförråd.

Studiematerial: Cusset: Un Brillant Avenir samt aktuell realia i form av tidningstext och inspelat material.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Renate Gynnerstedt, fil lic,
tfn 10 68 61
e-post: rg.gynnerstedt@gmail.com
Tid Tio måndagar kl 9.30-11.00:
17/1 – 21/3
(17/1 och 24/1 kl 9.30-12.30)
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
(17/1 och 24/1 i rum 26)
Kursnr SU 420

Grekiska, klassisk

Huvudlärare: Staffan Edmar

Grekiska är Europas äldsta litteraturspråk. Grekiskan har påverkat de andra europeiska språken och grekernas föreställningsvärld har präglat den västerländska kulturen liksom vårt tänkande och vårt sätt att uttrycka oss.

Det klassiska Greklands språk och kultur

Kursplan steg A1. (Nybörjare, andra terminen.)

Ämnet klassisk grekiska är till sin karaktär ett humanistiskt ämne som förenar språk- och kulturstudier. Kursen syftar till att hos deltagarna utveckla grundläggande kunskaper om det grekiska språket och om den klassiska grekiska kulturen samt om hur denna påverkat senare tiders kulturer. Du får vidare veta mer om de grekiska låneorden i svenskan och andra moderna språk och om platser av historisk betydelse, t ex Aten och Delfi. För att delta i denna kurs bör du ha följt höstterminens kurs på 20 timmar eller ha motsvarande kunskaper. Nya deltagare välkomna.

Studiematerial: S. Edmar, Det klassiska Greklands språk och kultur (delar av kursen kommer som ett komplement att finnas tillgängliga i digital form).

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Staffan Edmar, fil lic, tfn 649 23 45
 e-post: staffan.edmar@telia.com
Tid Tio onsdagar kl 11.30-13.00:
 2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 209
Kursnr SU 421

Klassisk grekiska i modern tid – fortsättning

Kursplan steg A2. Kursen ska utveckla deltagarnas kunskaper i den klassiska grekiskans ordförråd och grammatik för att möjliggöra deras förståelse av grekiska texter av betydelse. Vi fortsätter höstterminens studier av kända ordspråk och uttryck, fabler av Aisopos samt texter ur en scen i Sofokles Antigone. Det arkeologiska temat blir kulturhistoriskt intressanta platser i Grekland, som också inspirerat svenska diktare. För att delta i kursen bör du ha följt kurs i klassisk grekiska om 60 timmar eller önska återknyta kontakten med tidigare studier i ämnet (ett repetitionskompendium kan översändas till den intresserade efter kontakt med kursledaren).

Studiematerial: S. Edmar, Det klassiska Greklands språk och kultur.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Staffan Edmar, fil lic, tfn 649 23 45
 e-post: staffan.edmar@telia.com
Tid Tio onsdagar kl 9.30-11.00:
 2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 209
Kursnr SU 422

Grekiska, nygrekiska

Beträffande nivåbeteckningarna A1-B1, se sid 10 i katalogen.

Den klassiska grekiskan lever vidare i sitt dotterspråk nygrekiskan, även om språket naturligtvis har förändrats sedan Platons och Sofokles tid. Nygrekiska talas idag av ungefär 12,5 miljoner människor. Det är officiellt språk i Grekland och republiken Cypern liksom i EU.

Nygrekiska – nybörjarnivå

Kursplan på nivå A1. Syfte: Att bygga upp ett basordförråd och träna på grundläggande grammatik, vardagliga samtal och turistsituationer. Det kommer också att bli en liten orientering om det moderna Greklands samhällsliv och kultur. För att delta i denna kurs bör du ha följt kurs i ämnet om 60 timmar eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: Ioannidis, Lindvall; Nygrekiska 1, nybörjarbok med övningsbok (fr o m kap 23) samt Ioannidis, Lindvall; Nygrekiska 2 med övningsbok.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Eva Broman, fil lic, tfn 85 44 27
 e-post: evabro@ling.su.se
Tid Tio torsdagar kl 17.15-18.45:
 3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 424

Nygrekiska – mellannivå

Kursplan på nivå A2. Kursen syftar främst till att ge teoretiska och praktiska kunskaper i det nygrekiska språket. Vi gör praktiska övningar i tal och skrift och tränar oss i att hantera konkreta situationer i vardagslivet. För att delta i denna kurs bör du ha studerat nygrekiska minst 120 timmar vid

Senioruniversitet eller ha motsvarande kunskaper.
Nya deltagare välkomna.

Studiematerial: Ellinika Tora 1+1 samt texter som kursledaren tillhandahåller.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Agnes Sampsona, tfn 717 64 14
Tid Tio måndagar kl 9.30-11.00:
31/1 – 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 425

Nygrekiska – högre nivå

Kursplan på nivå B1. Kursen syftar till att ge ökade teoretiska och praktiska kunskaper i det nygrekiska språket men också kunskap om det nygrekiska samhällets historia och litteratur. Vi fortsätter att utveckla den språkliga kommunikationsförmågan och skriver kortare uppsatser på nygrekiska. Nya deltagare välkomna.

Studiematerial: K. Hazis, To diplo vivlio samt texter som kursledaren tillhandahåller.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Agnes Sampsona, tfn 717 64 14
Tid Tio måndagar kl 11.30-13.00:
31/1 – 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 426

Italienska

Beträffande nivåbeteckningarna A1-C1, se sid 10 i katalogen.

Huvudlärare: Lena Malmström

Italienska språket är sedan 1300-talet grund för en viktig litterär utveckling i Europa. I Italien verkade Dante, Boccaccio och Petrarca. Utvecklingen har fortsatt över renässansen och upplysningstiden in i våra dagar med stora författarnamn.

Nybörjarkurs i italienska, första terminen

Detta är en kurs för dig som helt saknar kunskaper i italienska. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal.

Studiematerial: M. Ruppel Olsson, Buon Viaggio, del 1.

Kurstid vt 2011
Ledare Antonello Motta, fil dr,
tfn 076 226 69 94
e-post: antonellomotta@hotmail.com
Tid Tio måndagar kl 15.15-16.45:
31/1, 14/2 – 11/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 209 (fr o m 7/3 rum 227, samt rum 26 den 11/4)
Kursnr SU 471

Nybörjarkurs i italienska, andra terminen

Kursplan på nivå A1. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal. För att delta i denna kurs bör du ha följt höstterminens kurs om 20 timmar eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: Z. Rizzo, Espresso 1 (finns i Studium Bookshop, Karlavägen 2) från kapitel 4. Stencilerad svenskspråkig ordlista kan inköpas genom kursledaren (60 kr).

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Lena Malmström, fil mag,
tfn 25 54 37
e-post: malmstrom.lena@telia.com
Tid Tio torsdagar kl 11.30-13.00:
3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 427

Nybörjarkurs i italienska, andra terminen

Kursplan på nivå A1. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal. För att delta i denna kurs bör du ha följt höstterminens kurs om 20 timmar eller ha motsvarande kunskaper

Studiematerial: B. Mangili – S. Prina, Prego 1 (inkl elev-CD) från kapitel 4, sid 110.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Hedvig Stenson, fil mag,
tfn 749 03 07
e-post: hedvig.stenson@telia.com
Tid Tio torsdagar kl 15.30-17.00:
3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 428

Buon Viaggio 2

Kursplan på nivå A1. Syfte: Att bygga upp ett basordförråd och träna på grundläggande grammatik och vardagliga samtal. För att delta i denna kurs

bör du ha studerat italienska vid Senioruniversitetet 60 timmar eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: M. Ruppel Olsson, Buon Viaggio, del 2.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Eva Wikström, fil mag, tfn 644 36 11
Tid Tio måndagar kl 15.30-17.00:
 31/1 – 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 429

Prego 2

Kursplan på nivå A1. Syfte: Att bygga upp ett basordförråd och träna på grundläggande grammatik och vardagliga samtal. För att delta i denna kurs bör du ha studerat italienska vid Senioruniversitetet 60 timmar eller ha motsvarande kunskaper. Studiematerial: B. Mangili – S. Prina, Prego 2 (inkl elev-CD) från kapitel 4.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Hedvig Stenson, fil mag, tfn 749 03 07
 e-post: hedvig.stenson@telia.com
Tid Tio torsdagar kl 13.30-15.00:
 3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 209
Kursnr SU 430

Espresso 2

Kursplan på nivå A2. Syfte: Att bygga upp ett bas- och medelsvårt ordförråd samt träna på medelsvår grammatik och vardagliga samtal, ofta med turistinriktat innehåll. Autentiska texter kommer att läsas samt en enklare roman som bestäms under kursens gång. För att delta i denna kurs bör du ha studerat italienska i 100 timmar vid Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: Bali, Rizzo, Espresso 2 (kan köpas i Studium Bookshop) och N. Ginzburg, Ti ho sposato per allegria (Easy Reader).

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Birgitta Blomqvist, fil mag,
 tfn 652 85 79
 e-post: blomqvist.birgitta@gmail.com
Tid SU 431 – Grupp 1:
 Tio torsdagar kl 9.30-11.00: 3/2 – 7/4
 SU 432 – Grupp 2:
 Tio torsdagar kl 11.30-13.00:
 3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 431/432

Cantiamo e impariamo l'italiano

Kursplan på nivå A2+. Syfte: att fördjupa språkkunskaperna genom att studera italienska sånger. Med utgångspunkt i sångerna lär vi oss grammatiska mönster, utökar ordförrådet och övar konversation. Kursen är en fortsättning på höstterminens kurs.

Studiematerial tillhandahålles av kursledaren.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Antonello Motta, fil dr,
 tfn 076 226 69 94
 e-post: antonellomotta@hotmail.com
Tid Tio tisdagar kl 15.15-16.45:
 1/2, 15/2 – 12/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104 (rum 26 den 12/4)
Kursnr SU 433

Un po' di tutto

Kursplan på nivå A2. Syfte: att repetera vissa grammatiska moment och studera nya, läsa texter som valts i samråd med deltagarna samt öva hörförståelse och konversation. För att delta i denna kurs bör du ha studerat italienska minst 120 timmar vid Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: texter som tillhandahålles av kursledaren samt en bok i serien "Easy Readers" som väljs i samråd med kursdeltagarna.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Eva Wikström, fil mag, tfn 644 36 11
Tid Tio fredagar kl 9.30-11.00:
 4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 434

Leggere, scrivere, parlare

Kursplan på nivå B1. Syfte: att arbeta vidare med ordförråd och grammatik på denna nivå samt läsa enkel skönlitteratur och därvid utveckla förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt.

Studiematerial: N. Ammaniti : Io non ho paura (Easy Reader nivå C) samt texter som tillhandahålles av kursledaren.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Lena Malmström, fil mag,
 tfn 25 54 37
 e-post: malmstrom.lena@telia.com
Tid Tio torsdagar kl 9.30-11.00:
 3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 435

Leggere, scrivere, parlare

Kursplan på nivå B1. Syfte: att arbeta vidare med ordförråd och grammatik på denna nivå samt läsa enkel skönlitteratur och därvid utveckla förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt.

Studiematerial: A. Francesco-C.M. Naddeso, Bar Italia samt C. Carlo Cassola, La ragazza di Bube (Easy Reader nivå C), (eventuellt även Bertoni Silvia-Nocchi Susanna, Le parole italiane och A. Camilleri, Otto giorni con Montalbano, Easy Reader).

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Antonello Motta, fil dr,
tfn 076 226 69 94
e-post: antonellomotta@hotmail.com
Tid Tio fredagar kl 11.30-13.00:
4/2, 18/2 – 15/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 209
(rum 26 den 15/4)
Kursnr SU 436

Lettera ad un bambino mai nato

Kursplan på nivå B2. Syfte: att fördjupa språkkunskaperna genom att läsa och samtala kring den italienska texten samt göra grammatiska övningar i anslutning till detta. Vi följer också med och diskuterar vad som händer i Italien med utgångspunkt från TV och dagstidningar, italienska och svenska.

Studiematerial: O. Fallaci, Lettera ad un bambino mai nato. (Vi avslutar först Cuore di Ciccìa.)

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Antonello Motta, fil dr,
tfn 076 226 69 94
e-post: antonellomotta@hotmail.com
Tid Tio tisdagar kl 13.30-15.00:
1/2, 15/2 – 12/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104 (rum 26 den 12/4)
Kursnr SU 437

Storia della letteratura Italiana

Kursplan på nivå C1. Syfte: att fördjupa kursdeltagarnas språkkunskaper genom att analysera italiensk litteraturhistoria och läsa texter som har haft relevant betydelse för utvecklingen av den italienska litteraturen.

Studiematerial: P. E. Balboni-A. Biguzzi, La letteratura italiana per stranieri.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Antonello Motta, fil dr,
tfn 076 226 69 94
e-post: antonellomotta@hotmail.com

Tid Tio torsdagar kl 13.30-15.00:
3/2, 17/2 – 14/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
(rum 26 den 14/4)
Kursnr SU 438

L'Italia e i suoi film

Kursplan på nivå C1. Syfte: att presentera italienska filmer och sedan tillsammans med kursdeltagarna göra en analys av dem. Deltagarna ska under kursen tränas i att uttrycka sig på god italienska samt debattera och argumentera för sina åsikter. Kursen är en fristående fortsättning på höstterminens italienska filmkurs.

Studiematerial: DVD-filmer och material som hämtas från Internet.

Kurstid vt 2011
Ledare Antonello Motta, fil dr,
tfn 076 226 69 94
e-post: antonellomotta@hotmail.com
Tid Tio torsdagar kl 15.15-16.45:
3/2, 17/2 – 14/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104 (rum 26 den 14/4)
Kursnr SU 439

Latin med allmän språkkunskap

Huvudlärare: Staffan Edmar

Att studera latin, en gång romarrikets och därmed hela medelhavsvärldens officiella språk, innebär en språklig, litterär och kulturhistorisk vandring genom årtusenden fram till vår egen tid.

Ord med historia – allmän språkkunskap

De klassiska språken, latin och grekiska, har under århundraden berikat de flesta västerländska språk genom att till dem förmedla en mängd ord och begrepp. Denna process fortgår än i våra dagar. Vi studerar de internationella ordens uppbyggnad och kulturhistoriska innehåll med utgångspunkt i de klassiska språken. Terminologiskt latin studeras och kända latinska sentenser analyseras och översätts.

Studiematerial: Ellegård – Olofsson, Klassiska ord (kan inköpas genom kursledaren) kompletterad med studiematerial som tillhandahålls av kursledaren.

Kurstid ht 2011
Ledare Astrid Mellbom, fil lic,
 tfn 765 84 13, 070 228 09 41
 e-post: astrid.mellbom@telia.com
Tid Tio tisdagar kl 9.30-11.00:
 1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 468

Lär dig latin – alla tiders språk!

Nybörjare, andra terminen

Kursplan steg A1. Kursen ska bidra till att ge deltagarna kunskaper om hur latinet har påverkat och fortfarande påverkar svenskan och andra moderna språk. Samtidigt som vi tolkar latinsk text av olika slag, använder vi texten som utgångspunkt för att förklara latinska ord, orddelar och vetenskapliga begrepp i andra språk. Vidare belyses under kursens gång den grekisk-romerska kulturens inflytande på senare tiders kulturer i Europa. För att delta i denna kurs bör du ha studerat latin 20 timmar vid Senioruniversitetet. Kursen är lämplig även för den som önskar återknyta kontakten med tidigare latinstudier. Nya deltagare välkomna.

Studiematerial: S. Edmar, Vivat lingua Latina!

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Staffan Edmar, fil lic, tfn 649 23 45
 e-post: staffan.edmar@telia.com
Tid Tio tisdagar kl 9.30-11.00: 1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 440

Lär dig mera latin – alla tiders språk!

Kursplan steg A2. Efter att ha avslutat kursboken – se nedan – kommer vi att övergå till Vivat litteratura Latina, där de stora klassiska författarna Caesar, Cicero, Catullus, Horatius, Ovidius m fl presenteras. Romarrikets liv och kultur framträder med nyanser i både mörkt och ljust. Kursen behandlar även fortsättningsvis latinets betydelse för utvecklingen av ett internationellt ordförråd. För att delta i denna kurs bör du ha studerat latin 60 timmar vid Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: S. Edmar, Vivat lingua Latina! och S. Edmar, Vivat litteratura Latina

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Mariana Larsson, fil mag, tfn 742 28 11
 e-post: 087422811@telia.com
Tid Tio onsdagar kl 11.30-13.00:
 26/1 – 2/3, 16/3 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 441

Lär dig ännu mera latin – alla tiders språk!

Kursplan steg B1. Vi läser några utdrag ur Plautus komedi Aulularia och ur Caesars De bello Gallico, där Caesar beskriver landstigningen i Britannien och britannernas seder. I anslutning till texterna behandlar vi romersk historia och kultur och studerar grammatik, ordbildningslära och latinets betydelse för utvecklingen av ett internationellt ordförråd. För att delta i denna kurs bör du ha studerat latin minst 100 timmar vid Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper

Studiematerial: S. Edmar, Vivat litteratura Latina!

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Astrid Mellbom, fil lic,
 tfn 765 84 13, 070 228 09 41
 e-post: astrid.mellbom@telia.com
Tid Tio måndagar kl 11.30-13.00:
 31/1 – 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 442

Kejsartidens största prosaförfattare

Kursplan steg B1. Vi studerar några stora prosaisiter från första och andra århundradet e Kr. Under denna intressanta epok hade det romerska imperiet nått sin största utbredning och stabilitet. Kristendomen, starkt påverkad av stoicismen, börjar få övertag över konkurrerande religioner. Tiden speglas av filosofen Seneca och historiken Tacitus, var och en Roms största inom sin genre. Ämbetsmannen och brevskrivaren Plinius ger oss inblickar i tidens sociala och politiska stämningar. Latinska och grekiska låneord behandlas utifrån de lästa texterna och från modernspråkliga texter. För att delta i denna kurs bör du ha gått igenom den latinska formläran och de viktigaste delarna av syntaxen. Nya deltagare välkomna.

Studiematerial: Texter som tillhandahålles av kursledaren

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Hans Nyman, fil lic, tfn 724 81 82
 e-post: hans.b.nyman@telia.com
Tid Tio måndagar kl 9.30-11.00:
 31/1 – 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 443

Med lärde på latin

Kursplan steg B1. Den kulturhistoriska läseboken Med lärde på latin innehåller latinska texter från senantik till efterantik tid. Boken illustrerar latinets användning inom skolans, kyrkans, universitetens

och de olika vetenskapernas värld. Vi läser bl a ett antikt rättegångsprotokoll mot några kvinnor som vägrat offra till kejsaren, utdrag ur Versio Vulgata, såväl religiös som profan poesi (Archipoeta, Carmina Burana), om Sveriges medeltida historia i utdrag ur Rimberts berättelse om Ansgars första resa till Sverige och ur det s k Vadstenadiariet. Från senare tider studerar vi texter ur Comenius lärobok Orbis sensualium pictus (Sinnevärlden i bilder) och ur Carl von Linnés digra produktion.

I ett urval prosatexter på latin med svenska parallellöversättningar talar medeltidens människor direkt till oss. Detta gör de i Röster från svensk medeltid. Nya deltagare är välkomna.

Studiematerial: Marcusson, Norberg, Med lärde på latin, kompletterad med H. Aili m fl, Röster från svensk medeltid.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Anders Ohlsson, fil mag,
tfn 647 85 88
e-post: aoh@comhem.se
Tid Tio onsdagar kl 13.15-14.45:
2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 444

Från Sapfo och Sulpicia till Hildegard av Bingen och den heliga Birgitta

Kursplan steg B2. I kursen studerar vi texter (delvis i översättning) skrivna både av kvinnor och om kvinnor från olika tider. Horatius skriver om Kleopatra, Vergilius om Dido. Plinius d y beskriver sin hustru och framhåller hennes goda egenskaper. Tacitus ger sin bild av kvinnor i Germanien. Även i kristet latin finns texter med ovanstående perspektiv t ex Hildegard av Bingen och bibelns Höga visa. Vi sätter in texterna i deras tidsmässiga, litterära och filosofiska sammanhang. Kursen är en fortsättning på höstterminens kurs med samma tema.

Studiematerial: Texter som tillhandahålles av kursledaren.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Mariana Larsson, fil mag,
tfn 742 28 11,
e-post: 087422811@telia.com
Tid Tio onsdagar kl 13.30-15.00:
26/1 – 2/3, 16/3 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 445

Några falskt kristna texter – poesi och prosa

Kursplan steg C1. Få texter i världslitteraturen har diskuterats så minutiöst som Vergilius fjärde eklog, kallad Messiasseklogen, där han 40 år f Kr. på hexameter profeterar om födelsen av ett gossebarn, som ska frälsa världen. Ungefär 75 år senare verkar filosofen Seneca, som med sitt stoiska budskap bereder vägen för kristendomen. Båda har sedermera ibland övertolkats som kristendomsförkunnare, kanske på något sätt gudomligt inspirerade. Det skapades exempelvis en förfalskad brevväxling mellan Seneca och aposteln Paulus, som vistades samtidigt i Rom.

Studiematerial: Texter som tillhandahålles av kursledaren.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Hans Nyman, fil lic, tfn 724 81 82
e-post: hans.b.nyman@telia.com
Tid Tio tisdagar kl 11.30-13.00:
1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 209
Kursnr SU 446

Kulturbilder ur den latinska litteraturen

Kursplan steg C2. Vi fortsätter studiet av Martialis, liksom av Vergilius, närmare bestämt hans herdedikt Ecloga I och den del av Georgica där författaren prisar lantlivets behag. Om tiden medger avslutas kursen med ett avsnitt ur Lucretius verk De rerum natura vari hävdas att naturen består av atomer, vilkas rörelse och kombinationer åstadkommer den förnimbara världen, och att det inte finns någon plats för gudomligt ingripande. Efter samråd med kursledaren är nya deltagare välkomna.

Studiematerial: B. Edmar, Vergilius

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Staffan Edmar, fil lic, tfn 649 23 45
e-post: staffan.edmar@telia.com
Tid Tio tisdagar kl 11.30-13.00:
1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 447

Ryska

Beträffande nivåbeteckningarna A1-C1, se sid 10 i katalogen.

Huvudlärare: Stig Gröning

Ryska är ett av världens tio största språk och modersmål för cirka 150 miljoner människor. Alfabetet bygger på de grekiska bokstäverna men innehåller ett antal bokstäver som inte finns i något annat alfabet.

Nybörjarkurs i ryska, fjärde terminen

Kursplan på nivå A1. Syfte: Att bygga upp ett basordförråd och träna på grundläggande grammatik och vardagliga samtal. Ett centralt inslag i kursen är den mångfacetterade ryska kulturen. För att delta i denna kurs bör du ha studerat ryska vid Senioruniversitetet minst 60 timmar eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: E. Fält, Troika – Da 2.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Stig Gröning, fil mag,
 tfn 018-54 59 30, 073 918 59 12
 e-post: inger.groning@telia.com
Tid Tio onsdagar kl 13.20-14.50:
 2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 448

Lär dig mera ryska

Kursplan på nivå A1. Kursens tonvikt ligger på muntlig färdighet och hörförståelse. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurser i ryska om minst 140 timmar eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: E. Fält, Troika – Da 2.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Stig Gröning, fil mag,
 tfn 018-54 59 30, 073 918 59 12
 e-post: inger.groning@telia.com
Tid Tio onsdagar kl 11.15-12.45:
 2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 449

Lär dig ännu mera ryska

Kursplan på nivå A2. Kursens tonvikt ligger på muntlig färdighet och hörförståelse. För att delta i denna kurs bör du ha studerat ryska minst 200 timmar vid Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: S. Fleming – S. Kay, Colloquial Russian for Beginners.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Stig Gröning, fil mag
 tfn 018-54 59 30, 073 918 59 12
 e-post: inger.groning@telia.com
Tid Tio onsdagar kl 9.30-11.00: 2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 450

Ryska – konversation och lättare texter

Kursplan på nivå B1. Kursen upptar muntliga övningar, grammatik, hörövningar och realia. Studiematerial tillhandahålls av kursledaren.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Eugenia Rubinov, fil mag
 tfn 753 65 76
 e-post: rubinovevgenia@gmail.com
Tid Tio torsdagar kl 13.30-15.00:
 3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 451

Ryska – textstudier och grammatik

Kursplan på nivå C1. Varierat kursinnehåll med tonvikt på muntlig färdighet, grammatik och översättning. Vi läser utdrag ur böcker av ryska författare. Efter samråd med kursledaren är nya deltagare välkomna.

Studiematerial: B. Akunin, Leviatan

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Stig Gröning, fil mag
 tfn 018-54 59 30, 073 918 59 12
 e-post: inger.groning@telia.com
Tid Tio onsdagar kl 15.00-16.30:
 2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 452

Spanska

Beträffande nivåbeteckningarna A1–C1, se sid 10 i katalogen.

Huvudlärare: Hans L Beeck

Spanska talas i dag av bortemot 475 miljoner människor i fyra världsdelar. Det är officiellt språk i 21 länder. Cirka 90 procent av de spansktalande bor i Nord- och Sydamerika. I USA talar över 35 miljoner människor spanska till vardags. Huvuddelen av spanskans ordförråd kommer från latinet.

Nybörjarkurs i spanska, andra terminen

Kursplan på nivå A1. Syfte: Att bygga upp ett basordförråd och träna på grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha följt höstterminens kurs om 20 timmar eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: Håkanson m fl, Buena idea 1, text- och övningsbok.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Hans L Beeck, fil mag, tidigare läromedelsförläggare, tfn 667 79 08
 e-post: beeck1@gmail.com
Tid Tio måndagar 11.30-13.00: 31/1 – 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 453

Nybörjarkurs i spanska, andra terminen

Kursplan på nivå A1. Syfte: Att bygga upp ett basordförråd och träna på grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha följt höstterminens kurs om 20 timmar eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: E. Waldenström m fl, Caminando 1 från kapitel 3a.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Elisabet Waldenström, fil mag, tfn 31 75 91
 e-post: elisabetwaldenstrom@tele2.se
Tid Tio onsdagar 9.30-11.00: 2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 466

Buena idea 2

Kursplan på nivå A1. Syfte: Att bygga upp ett basordförråd och träna på grundläggande grammatik, vardagliga samtal och turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska minst 60 timmar vid Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: Håkanson m fl Buena idea 2, text och övningsbok från kapitel 5.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Astrid Mellbom, fil lic, tfn 765 84 13, 070 228 09 41
 e-post: astrid.mellbom@telia.com
Tid Tio måndagar kl 9.30-11.00: 31/1 – 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 454

Buena idea 2, fortsättning

Kursplan på nivå A2. Syfte: att bygga upp ett basordförråd och träna på grundläggande grammatik, vardagliga samtal och turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska minst 100 timmar vid Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: Håkanson, m fl, Buena idea 2, text och övningsbok från kapitel 18.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Hans L Beeck, fil mag, tidigare läromedelsförläggare, tfn 667 79 08
 e-post: beeck1@gmail.com
Tid Tio måndagar 13.30-15.00: 31/1 – 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 455

Mucho gusto 2

Kursplan på nivå A2. Syfte: att med utgångspunkt i lärobokens texter utveckla muntlig uttrycksförmåga, ordförråd och grammatisk säkerhet. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska 140-160 timmar vid Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: Barnéus m fl, Mucho gusto 2, text och övningsbok från kapitel 18 samt Masoliver, Vall, Lecturas.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Margot Björkman, fil mag, tfn 754 24 73
 e-post: margot.b@tele2.se
Tid Tio fredagar kl 11.30-13.00: 4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 456

Las tres de la madrugada

Kursplan på nivå A2. Syfte: att öva grundläggande grammatik och läsa lättlästa texter. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska 140-160 timmar vid Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper.

Studiematerial: L. Buñuel, Las tres de la madrugada (Easy Readers A)

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Hans-Allan Carlson, tfn 662 08 11
 e-post: haso.carlson@telia.com
Tid Tio måndagar kl 15.30-17.00:
 31/1 – 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 457

Las pelirrojas traen mala suerte

Kursplan på nivå B1. Syfte: att fördjupa språkkunskaperna genom att läsa en novell och några tidningsartiklar, konversera kring aktuella ämnen och öva grundläggande grammatik.

Studiematerial: M. L. Alonso, Las pelirrojas traen mala suerte (Easy Readers B).

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Hans-Allan Carlson, tfn 662 08 11
 e-post: haso.carlson@telia.com
Tid Tio tisdagar kl 9.30-11.00: 1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 458

Textos literarios y periodísticos

Kursplan på nivå B1. Vi läser och diskuterar olika typer av texter, baserade på "Lecturas" och tidningsmaterial. Samtidigt arbetar vi kontinuerligt med att repetera och diskutera grammatiska strukturer. Studiematerial: Masoliver, Lecturas.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Ingmar Beskow, fil lic,
 tfn 715 57 69
 e-post: ingmar.beskow@bredband.net
Tid Tio tisdagar kl 13.30-15.00:
 1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 459

Spanska texter och konversation

Kursplan på nivå B1+. Syfte: att studera texter som behandlar kultur och vardagsliv i Spanien och Latinamerika. I samband med läsningen av texterna görs muntliga övningar och grammatiska iakttagelser.

Studiematerial: texter som tillhandahålls av kursledaren.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Catalina Arianzen, fil mag,
 tfn 93 22 63 eller 073 072 51 00
 e-post: catalina.arianzen@gmail.com
Tid Tio tisdagar kl 15.30-17.00:
 1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 460

Cuentos

Kursplan på nivå B2. Syfte: att fördjupa språkkunskaperna genom textläsning och övningar i grammatik och ordkunskap.

Studiematerial: I. Aldecoa, Cuentos (Easy Readers C).

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Hans-Allan Carlson, tfn 662 08 11
 e-post: haso.carlson@telia.com
Tid Tio tisdagar kl 11.30-13.00:
 1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 461

Skönlitteratur och konversation

Kursplan på nivå B2+. Syfte: att träna den muntliga färdigheten genom samtal kring texten samt att utvidga ordförrådet och öva grammatik i samband med textläsningen.

Studiematerial: I. Allende, La suma de los días.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Catalina Arianzen, fil mag,
 tfn 93 22 63 eller 073 072 51 00
 e-post: catalina.arianzen@gmail.com
Tid Tio tisdagar kl 13.30-15.00: 1/2 – 5/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 462

Tyska

Beträffande nivåbeteckningarna A2–B1, se sid 10 i katalogen.

Huvudlärare: Margareta Borg

Tyska är ett av Europas viktigaste språk och modersmål för cirka 100 miljoner människor. Det är huvudspråket i tre stater: Tyskland, Österrike och Schweiz.

Tyska – lättare texter

Kursplan på nivå A2. Repetition av grundläggande grammatik. Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses.

Studiematerial: Christine Hofbauer m fl, Lieber Deutsch 5 kompletterad med annan sakprosa och skönlitteratur.

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Birgitta Aubell, fil mag,
tfn 37 21 44
e-post: aubell.swahn@gmail.com
Tid Tio fredagar kl 13.30-15.00:
4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Kursnr SU 463

Kim Novak badete nie ...

Kursplan på nivå A2. Syfte: Att utveckla språkriktighet i tal och skrift. Kursens huvuddelar består av konversation, skrivövningar och systematiska grammatik- och ordförrådsövningar.

Studiematerial: H. Nesser, Kim Novak badete nie im See von Genezareth

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Bengt Ekstrand, fil mag,
tfn 642 56 20
e-post: eva.ekstrand@comhem.se
Tid Tio torsdagar kl 13.30-15.00:
3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 464

Schilf

Kursplan på nivå B1. Syfte: Att fördjupa språkkunskaperna genom grammatikrepetition och övningar i grammatik och ordkunskap. Konversation i anslutning till de lästa texterna.

Studiematerial: J. Zeh, Schilf

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Margareta Borg, fil mag,
tfn 660 91 45
Tid Tio onsdagar kl 9.30-11.00: 2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 465

Senioruniversitetets Övriga kurser (cirkel/annan folkbildningsverksamhet) är en kursverksamhet i det lilla formatet till skillnad från föreläsningsserierna som vänder sig till fler deltagare. För detta slag av folkbildningsverksamhet har Senioruniversitetet begränsat antalet deltagare till högst 19 exklusive ledaren, om inte annat anges.

Några av kurserna är läsårskurser. Nya deltagare är då välkomna i mån av plats. Vissa av dessa kurser kan, på grund av att höstterminens kursdeltagare har förtur, vara helt eller nästan helt fulltecknade.

Vårterminens kurser pågår under veckorna 5-14. Lektionssalarna är förhryda för denna period.

Avgiften för kurs är 750 kr per termin, om inte annat anges.

Lokalerna är handikappanpassade om annat ej anges. Med hänsyn till många allergiker undanbedes starka parfymer.

Kontaktperson för övriga kurser är Astrid Mellbom, tfn 08-765 84 13.

Litteratur och historia

Tre litterära klassiker

En kurs i första hand för dig som har ett djupare intresse av att läsa, analysera och diskutera just litterära klassiker. De aktuella verken belyses ur såväl historisk som litteraturvetenskaplig synvinkel.

Under våren behandlar vi tre verk: Th. Mann, Bergtagen, H. von Hofmannsthal, Spelet om envar och K. Blixen, Babettes gästabud. Högst 15 deltagare.

Kurstid	läsåret 2010/11
Ledare	Margareta Borg, fil mag, tfn 660 91 45
Tid	Tio torsdagar kl 9.30-11.00: 3/2 – 7/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr	SU 500

Filmkunskap: Fassbinder och Von Trier

Syfte: att presentera Fassbinders och Von Triers verk med särskilt fokus på de filmer där man kan se en stark påverkan av Bertolt Brecht och att analysera filmskaparnas förmåga att beskriva mänskliga relationer och känslor. Kursen är en fristående fortsättning på tidigare kurser i filmkunskap.

Kurstid	vt 2011
Ledare	Antonello Motta, fil dr i teater- vetenskap vid Stockholms och Turins universitet, tfn 076-226 69 94 e-post: antonellomotta@hotmail.com
Tid	Tio måndagar kl 13.30-15.00: 31/1, 14/2 – 11/4

Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 228 (rum 26 den 11/4)
Kursnr	SU 502

På spaning i poesi

Denna kurs är en fortsättning på höstterminens kurs. Tyngdpunkten läggs på nutida och 1900-talspoesi. Många av dikterna är välkända och tonsatta men vi tar oss även an nyligen utgivna dikter. Anknytning till konst kommer också att finnas med. Vi startar med Olle Adolphson och landar i Kent.

Kurstid	läsåret 2010/11
Ledare	Sonja Fredriksson, fil kand, tfn 783 03 28 e-post: pofredriksson@live.se
Tid	Tio onsdagar kl 11.30-13.00: 2/2 – 6/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr	SU 503

Att skriva sitt liv, grundkurs, andra terminen

Självbiografiskt skrivande på prosa. En kurs för dig som vill reflektera över ditt liv och dina livsmönster samt hitta nya möjligheter att skriva om dina minnen och erfarenheter. Vi övar oss att på ett lustfyllt sätt gestalta upplevelser, tankar och känslor i vårt skrivande samt att lära oss något om skrivandets hantverk. För att delta i denna kurs bör du ha deltagit i höstterminens kurs eller ha motsvarande kunskaper. Det är önskvärt att du har tillgång till dator och skrivare och kan skicka och ta emot e-post. Högst 9 deltagare.

Studiematerial: Bruzæus och Rönquist-Germanis, det var en gång... – om konsten att skriva sitt liv (finns att köpa på Adlibris).

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Monica Rönquist-Germanis, fil mag, tfn 717 35 32
e-post: monica.germanis@gmail.com
Tid Fem fredagar (5 x 5 lektioner)
kl 13.15-15.15 + 15.30-17.15:
4/2, 18/2, 4/3, 18/3, 1/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Avgift 950 kronor
Kursnr SU 504

Att skriva sitt liv, grundkurs, andra terminen

Självbiografiskt skrivande på prosa. En kurs för dig som vill reflektera över ditt liv och dina livsmönster samt hitta nya möjligheter att skriva om dina minnen och erfarenheter. Vi övar oss att på ett lustfyllt sätt gestalta upplevelser, tankar och känslor i vårt skrivande samt att lära oss något om skrivandets hantverk. För att delta i denna kurs bör du ha deltagit i höstterminens kurs eller ha motsvarande kunskaper. Det är önskvärt att du har tillgång till dator och skrivare och kan skicka och ta emot e-post. Högst 9 deltagare.

Studiematerial: Bruzæus och Rönquist-Germanis, det var en gång... – om konsten att skriva sitt liv (finns att köpa på Adlibris).

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Marja Bruzæus, fil mag, tfn 753 61 12
e-post: mabrz@telia.com
Tid **SU 505 – Grupp 1:**
Fem måndagar (5 x 5 lektioner)
kl 13.15-15.15 + 15.30-17.15:
31/1, 14/2, 28/2, 14/3, 28/3
SU 506 – Grupp 2:
Fem måndagar (5 x 5 lektioner)
kl 13.15-15.15 + 15.30-17.15:
7/2, 21/2, 7/3, 21/3, 4/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 104
Avgift 950 kronor
Kursnr SU 505/506

Att skriva sitt liv, fördjupning, första terminen

För dig som vill utveckla din skapande och språkliga förmåga ytterligare, t ex skriva självbiografiskt och/eller i novellform. Passar även dig som arbetar med ett längre projekt. Förkunskaper: genomgången grundkurs. Det är önskvärt att du har tillgång till dator och skrivare och kan skicka och ta emot e-post. Högst 9 deltagare.

Studiematerial: Bruzæus och Rönquist-Germanis, det var en gång... – om konsten att skriva sitt liv (finns att köpa på Adlibris).

Kurstid vt 2011
Ledare Monica Rönquist-Germanis, fil mag, tfn 717 35 32
e-post: monica.germanis@gmail.com
Tid Fem måndagar (5 x 4 lektioner)
kl 17.15-18.45 + 19.00-20.30:
31/1, 14/2, 28/2, 14/3, 28/3
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr SU 507

Att skriva sitt liv, fördjupning, andra terminen

För dig som vill utveckla din skapande och språkliga förmåga ytterligare, t ex skriva självbiografiskt och/eller i novellform. Passar även dig som arbetar med ett längre projekt. För att delta i denna kurs bör du ha deltagit i höstterminens fördjupningskurs eller ha motsvarande kunskaper. Högst 9 deltagare.

Studiematerial: Bruzæus och Rönquist-Germanis, det var en gång... – om konsten att skriva sitt liv (finns att köpa på Adlibris).

Kurstid läsåret 2010/11
Ledare Monica Rönquist-Germanis, fil mag, tfn 717 35 32
e-post: monica.germanis@mail.com
Tid Fem fredagar (5 x 5 lektioner)
kl 13.15-15.15 + 15.30-17.15:
11/2, 25/2, 11/3, 25/3, 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Avgift 950 kronor
Kursnr SU 508

Vad gravarna berättar om livet i det gamla Egypten

Texter och bilder i gravarna visar oss människors liv från vaggan till graven. De ger oss kunskaper om världen där och då. Vi möter både stormännen med sina familjer och deras anställda och underlydande i deras sysselsättningar.

Kurstid vt 2011
Ledare Gertie Englund, docent, tfn 0176 26 13 40
Tid Tio torsdagar kl 15.00-16.30:
3/2 – 10/3, 24/3 – 14/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, samlingsalen, källarplanet.
Kursnr SU 510

Att läsa hieroglyfer, påbyggnad

Hieroglyfernas gåta löstes i början på 1800-talet och från den tiden kan de egyptiska monumenten presentera sig på sitt eget språk och egyptologin som ämne tar sin början. I denna kurs lär vi oss att förstå de mångtusenåriga hieroglyfernas innebörd som bilder och byggstenar i det fornegyptiska skriftspråket. För att texterna skall kunna tolkas anknäver vi också till historia, kultur och religion i det gamla Egypten. Högst 14 deltagare.

Studiematerial: Gertie Englund's basgrammatik, "Middle Egyptian. An introduction" (inkl tecken- och ordlista) samt av läraren producerat underlag för studier och övningar.

Kurstid	vt 2011
Ledare	Gunhild Frylén, egyptolog, jur kand, tfn 756 31 37 e-post: gunhild.frylen@telia.com
Tid	Tio måndagar kl 13.30-15.00: 31/1 – 4/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr	SU 512

Europas historia under 1900-talet – från skotten i Sarajevo till "murens" fall

En kurs om krig, fredsträvanden och samarbete i 1900-talets Europa, en världsdel, som skövlats, gränsreglerats och lappats ihop men som också gjort omfattande försök att försonas och att komma överens om samarbete och samförstånd. Kursen tar också upp hur Europa lämnade sina kolonier och fick en förändrad position i världen. En allmänbildningskurs i nutidshistoria.

Kurstid	vt 2011
Ledare	Lennart Persson, folkhögskollärare, tfn 745 44 41 e-post: foredrag498@telia.com
Tid	Tio onsdagar 17.15-18.45: 2/2 – 6/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr	SU 513

Staden mellan broarna och dess malmar – Stockholms historia från Birger Jarl till Allan Nordenstam

Detta är en kurs om Stockholms historia. Tyngdpunkten ligger på Gamla stan och malmarna. Tiden från 1200-talet till nutid behandlas: hur staden växt fram, hur den fungerat som huvudstad, hur invånarna har försörjt sig, hur kommunikationer och hälsovård har utvecklats m m. Vi tar också upp de många dramatiska händelser som drabbat staden; brand, gaturegleringar, "Vasa

sjunker", Stockholms blodbad, slaget på Brunkebergsåsen och mycket mera som hänt i och runt vår stad.

Kurstid	vt 2011
Ledare	Lennart Persson, folkhögskollärare, tfn 745 44 41 e-post: foredrag498@telia.com
Tid	Tio tisdagar kl 17.15-18.45: 1/2 – 5/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 26
Kursnr	SU 514

Konst och samhälle**Släktforskning, grundkurs**

Du får lära dig var och hur du hittar information om dina förfäder och hur du strukturerar dina resultat. Du får också träna dig i handstillsläsning. Vi gör ett studiebesök på Riksarkivet i Arninge, där du forskar på din egen släkt och avslutar kursen med studiebesök på Stockholms stadsarkiv. Högst 14 deltagare.

Studiematerial: Anderö och Thorsell, Läsebok för släktforskare och Clemensson och Andersson, Släktforska steg för steg.

Kurstid	vt 2011
Ledare	Gunvor Hjärtström, tfn 731 75 07 e-post: gunvor.hjartstrom@telia.com
Tid	Nio fredagar kl. 15.30-17.00: 18/2 – 15/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 104 (15/4 i rum 26)
Kursnr	SU 515
Kursavgift	800 kr (inkl kostnader Stadsarkivet)

Släktforskning, grundkurs

Du får lära dig var och hur du hittar information om dina förfäder och hur du strukturerar dina resultat. Du får också träna dig i handstillsläsning. Vi gör även studiebesök på Riksarkivet i Arninge, där du får tillämpa dina kunskaper och finna dina rötter. Högst 14 deltagare.

Studiematerial: Clemensson, Andersson, Släktforska steg för steg.

Kurstid	vt 2011
Ledare	Ulf Berggren, tfn 36 78 69 e-post: ulfbulfb@yahoo.se
Tid	Tio fredagar kl 13.30-15.00: 4/2 – 8/4
Lokal	Eriksbergsgatan 8 B, rum 209
Kursnr	SU 522

Släktforskning, fördjupningskurs

I fördjupningskursen lär vi oss söka information i andra typer av källor än kyrkböckerna, t ex domstolshandlingar. Vi lär oss också att söka efter olika kategorier människor i det förflutna: soldater, adel, präster, borgare etc. Övningar i att läsa äldre handstil. För att delta i denna kurs bör du ha kunskaper motsvarande höstterminens grundkurs.

Studiematerial: Anderö, Thorsell, Läsebok för släktforskare. Högst 14 deltagare.

Kurstid vt 2011
Ledare Ulf Berggren, tfn 36 78 69
e-post: ulfbulfb@yahoo.se
Tid Tio fredagar kl 15.30-17.00: 4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 209
Kursnr SU 523

Religionshistoria:

De tre abrahamitiska religionerna

Vi kommer att studera och diskutera de tre religionerna judendom, kristendom och islam ur både historiskt och aktuellt perspektiv. Studiet av religionerna sker till viss del genom läsning av representativa texter ur Thoran och andra judiska skrifter, Nya Testamentet och Koranen. Under kursens gång besöker vi även synagogan vid Berzelii park och moskén vid Medborgarplatsen. Högst 14 deltagare.

Studiematerial: B. Ring, Religion och sammanhang, Liber (grundbok) samt C. Hedin, Abrahams barn, Dialogos (för fördjupning).

Kurstid vt 2011
Ledare Per Granlund, fil mag, tfn 766 16 57
e-post: per-granlund@hotmail.com
Tid Tio onsdagar kl 13.30-15.00:
2/2 – 6/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 208
Kursnr SU 516

Konsthistoria: Glas och porslin i Sverige

Svensk form når under 1920-talet världssykte, särskilt inom områdena glas och porslin: "The Swedish grace". I kursen får du följa utvecklingen från äldre tid fram till våra dagar. Fabriker, verkstäder och formgivare behandlas också.

Kurstid vt 2011
Ledare Lars G Henricson, fil kand,
tfn 650 06 75
e-post: lars.g.henricson@swipnet.se
Tid Tio torsdagar kl 9.30-11.00: 3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 517

Auktioner, auktionsgoods, antikviteter

I kursen behandlas svenskt auktionsgoods – konsthantverk, möbler och konst – samt föremålens kulturhistoria. Vi kommer också in på konsthantverkarna, möbeltillverkarna och konstnärerna.

Kurstid vt 2011
Ledare Lars G Henricson, fil kand,
tfn 650 06 75
e-post: lars.g.henricson@swipnet.se
Tid Tio torsdagar kl 11.30-13.00:
3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 518

Konsthistoria: Allmoge

Den svenska allmogens liv kännetecknas ofta av lokala och ålderdomliga traditioner. Vi studerar allmogens konst- och konsthantverk, men även folketro, folkmedicin, folkmusik och landsbygdens sedvänjor till vardag och fest under perioden 1600-1800-tal.

Kurstid vt 2011
Ledare Lars G Henricson, fil kand,
tfn 650 06 75
e-post: lars.g.henricson@swipnet.se
Tid Tio fredagar kl 11.30-13.00: 4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 519

Konsthistoria: Nordiskt måleri

Det nordiska måleriet har med sin ljusa kolorit ofta nått stor uppmärksamhet. Konstnärskolonin i den danska byn Skagen kring sekelskiftet 1900 nådde en höjdpunkt i internationell konsthistoria. Vi studerar de nordiska målarna, män och kvinnor från barockens 1600-tal och fram till vår tid.

Kurstid vt 2011
Ledare Lars G Henricson, fil kand,
tfn 650 06 75
e-post: lars.g.henricson@swipnet.se
Tid Tio fredagar kl 13.30-15.00: 4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 520

Konsthistoria: Kvinnor i konsten

I äldre tid fanns många hinder för kvinnor att förverkliga sin konstnärliga begåvning. I denna kurs följer vi kvinnliga pionjärer inom konst och konsthantverk från sextonhundratalet fram till idag, från Artemisia Gentileschi till Lena Cronqvist.

Kurstid vt 2011
Ledare Lars G Henricson, fil kand,
 tfn 650 06 75
 e-post: lars.g.henricson@swipnet.se
Tid Tio fredagar kl 15.30-17.00: 4/2 – 8/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 521

Konsthistoria: Skulptur i Stockholm

Kursen ger en bred kulturhistorisk och konstvetenskaplig översikt kring Stockholms offentliga skulpturer på allmän plats. I huvudsak kommer innerstadens skulpturer att diskuteras.

Betydande skulptörer har berikat våra gator och torg: Johan Tobias Sergel, Carl Eldh, Carl Milles.

Kursen ger en generell kunskap kring konstnärernas liv och karriär.

Kurstid vt 2011
Ledare Lars G Henricson, fil kand,
 tfn 650 06 75
 e-post: lars.g.henricson@swipnet.se
Tid Tio torsdagar kl 13.45-15.15:
 3/2 – 7/4
Lokal Eriksbergsgatan 8 B, rum 228
Kursnr SU 524

Lokalerna är handikappanpassade om ej annat anges.
Med hänsyn till många allergiker undanbedes starka parfymer.

Modern Literatures in English

Serien bjuder på sex föreläsningar som ger inblick i den rikedom och variation som karakteriserar modern engelskspråkig skönlitteratur.

Vi inleder med D. H. Lawrences kontroversiella *Lady Chatterley's Lover* och fortsätter med Bookerprisbelönt John Banville, som bland annat skrivit fantasiäggande romaner med vetenskapsmän som Kopernikus och Newton som huvudpersoner. Därefter behandlas verk av tre kanadensiska författare: den omskrivna novellförfattaren Alice Munro, den välkände Rudy Wiebe och den unga Miriam Toews (*A Complicated Kindness*). Nobelpristagaren J. M. Coetzee's omskakande *Disgrace* får en egen föreläsning. Serien avslutas med två kvinnliga författare från den indiska subkontinenten, Anita Desai och Bapsi Sidhwa.

Alla utom Toews och Sidhwa finns på svenska. En utförligare litteraturlista kommer snart att finnas på Senioruniversitetets hemsida.

Föreläsningarna hålls på engelska, men de samtal som de ger upphov till kan föras på svenska och/eller engelska.

Tid och plats Sex torsdagar kl 14.00-15.40:
24/3, 31/3, 7/4, 14/4, 28/4 och
5/5 i Fabiansalen i ABF-huset,
Sveavägen 41

Avgift 450 kr

Programansvarig Ann-Marie Vinde

Kursnummer SU 600

1. **A "Democracy of Touch": Masochism and Tenderness in D.H. Lawrence's *Lady Chatterley's Lover* (1928) – 24/3**
Marina Ludwigs, fil dr, universitetslektor
2. **John Banville: Ireland, Art and Science – 31/3**
Joakim Wrethed, fil dr
3. **Alice Munro: Traditionalist or/and Innovator? – 7/4**
Ulrica Skagert, fil dr
4. **Canadian Mennonite fiction: Rudy Wiebe and Miriam Toews – 14/4**
Malin Sigvardson, fil dr, universitetslektor
5. **A Morality for our time: J. M. Coetzee: *Disgrace* (1999)/*Onåd* (2000) – 28/4**
Catherine Dahlström, fil dr, docent

6. Two Sub-Continental Women writers:

Anita Desai och Bapsi Sidhwa – 5/5

Ishrat Lindblad, fil dr, docent

3 x Sara Lidman och Afrika

Varför for Sara Lidman till Sydafrika 1960? Hur levde hon i Kenya 1962-63?

Under tre möten diskuterar vi Sara Lidmans romaner från Sydafrika och Kenya. Jag och min son kom först ut 1961, blev sedan omarbetad och utvidgad för Folkets Bibliotek 1963. Vi undersöker varför den skrevs om och vad som skiljer versionerna åt. Med fem diamanter skrevs parallellt med att Kenya blev självständigt 1963. Hur speglas detta i romanen (utkommen 1964)?

Båda romanerna bör gå att få tag i på bibliotek eller i antikvariat. När det gäller *Jag och min son* räcker det att läsa ena versionen.

Tid och plats Tre onsdagar kl 10.30-12.00:
30/3, 6/4, 13/4 i Fabiansalen,
ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 300 kr

Föreläsare Professor Birgitta Holm

Programansvarig Britta Båvner

Kursnummer SU 610

1. **Jag och min son – 30/3**
2. **Med fem diamanter – 6/4**
3. **Sammanfattning: Sara Lidman och världen – 13/4**

Författare som glömdes bort – och ibland kom igen

Det finns många författare som varit mycket lästa och populära under ett antal år men sedan fallit i glömska. Vad beror det på? Tidsandan? Något annat?

Walter Ljungquist, som vann flera litterära priser, även manusförfattare till Hasse Ekmans bästa filmer, Françoise Sagan, som häftigt men vemodigt beskrev det ljuva livet, Barbara Pym, som skrev om små londonförsamlingar som en 1900-talets Jane Austen, Jean Anouilh, vars pjäser spelades över hela Europa, inte minst på Dramaten och i Sveriges Radio, Olle Hedberg, akademiledamot, vars böcker emotsågs med förväntan varje år – alla är de värda en omläsning. En del kom tillbaka – en av dem i triumf!

Tid och plats Fem tisdagar kl 12.30-14.00:
1/3 – 29/3 i Fabiansalen,
ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 450 kr

**Föreläsare/
programansvarig** Gunilla Dyfverman, fil mag

Kursnr SU 620

1. Walter Ljungquist: "Ombyte av tåg",
"Vandring med månen" och "Källan" – 1/3
2. Françoise Sagan: "Ett moln på min himmel",
"Om en månad, om ett år" och "Slott i
Sverige" – 8/3
3. Olle Hedberg: "Berättelsen om Blenda", de
fyra böcker som börjar med "Dan före dan"
samt "Tänk att ha hela livet framför sig"
– 15/3
4. Jean Anouilh: "Colombe", "Antigone" och
"Leokadia" – 22/3
5. Barbara Pym: "Förträffliga fruntimmer",
"Höstlig kvartett" och "Kärlekens klenoder"
– 29/3

Språk och kommunikation

Man talar om att människors utvecklade språk
skiljer oss från andra varelser. Räcker det till som
kommunikationsmedel? Alla är vi språkbrukare
med synpunkter på denna och andra språkfrågor.
Föreläsningarna ger skiftande perspektiv på ämnet.

Tid och plats Fem torsdagar kl 10.30-12.00:
27/1, 3/2, 10/2, 17/2, 24/2.
Svenska barnboksinstitutet,
Odengatan 61.

Programansvarig Gerda Johansson

Avgift 400 kr

Kursnr SU 630

1. **Samspel text bild** – 27/1
I alla medier omkring oss finns texter och bil-
der, som ibland talar förbi varandra och ibland
talar i mun på varandra. Hur ska man få till ett
vettigt samspel dem emellan? Detta avslöjar Bo
Bergström, som gett ut en bok i ämnet. Han är
författare, utbildare och art director. Om den
svåra konsten att skriva fackböcker berättar han
också.
2. **Pettina Gappah – en röst från Zimbabwe**
– 3/2
Helena Hansson har gjort en lovordad över-
sättning av Pettina Gappahs debutbok, den

mycket uppmärksammade "Sorgesång från
Easterley". Hon berättar om boken och för-
fattaren, om det mödosamma och roliga arbe-
tet med att översätta det Gappah själv kallar
"shonglish" (shona-english) och lite om över-
sättning i största allmänhet.

3. Inspelning avlyssning.

Bandspelaren i litteratur och konst – 10/2

Jesper Olsson, litteraturvetare, forskar i hur
bandspelaren – en av det kalla krigets tekno-
logier – kom att användas i estetiska praktiker
under 1950-, 60- och 70-talen. Hur kom detta
att påverka skapandet och mottagandet av
litteratur och konst? Vilka effekter fick denna
ljudteknologi på föreställningen om sådant som
röst, kropp, minne och identitet?

4. Det mänskliga språkets unikheter – 17/10

Varför säger vi att människor och enbart män-
niskor har språk? Andra arter kommunicerar ju
också. Onekligen, men det finns några aspekter,
som gör att många av oss vill reservera benäm-
ningen "språk" bara för detta. Mikael Parkvall,
lingvist och författare, föreläser.

5. Laddade ord – 24/2

Ord byts ut med tiden. Förr sade vi efterbliven,
sedan utvecklingsstörd och idag är den rekommenderade termen person med funktionsned-
sättning. Anna Vogel berättar om sin forskning
i orsaken till att ord byts ut.

Kina – från himmelskt imperium till modern stormakt

"När Kina vaknar ska världen darra", påstår
Napoleon ha sagt. Kina har nu onekligen vaknat
och utmanar på olika områden omvärlden på ett
sätt som kan föra tankarna till Napoleons ord. Den
fortsatta utvecklingen i Kina kommer allt tydligare
att påverka förhållandena i hela världen. Med dessa
åtta föreläsningar av några av Sveriges främsta
specialister på Kina vill vi belysa Kinas utveckling
från kejsardöme till en modern stormakt samt
några centrala aspekter av Kinas kultur och sam-
hälle, som de intellektuellas roll, religion, litteratur,
miljö, mänskliga rättigheter och ekonomi.

Detta är en repris av höstens föreläsningsserie
om Kina.

Tid och plats Åtta måndagar kl 13.00-14.30:
24/1 – 14/3, Katasalen,
ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 550 kr

Programansvarig Marianne Moberg

Kursnr SU 640

- 1. Kina – från himmelskt imperium till modern stormakt – 24/1**
Torbjörn Lodén, professor i sinologi vid Stockholms universitet
- 2. Mänskliga rättigheter i Kina – 31/1**
Börje Ljunggren, ambassadör
- 3. Fem religioner och ett ateistiskt parti – 7/2**
Fredrik Fällman, fil dr i sinologi, forskare vid Kungl. Vitterhetsakademien
- 4. Kina – hot eller möjlighet i internationellt miljöarbete – 14/2**
Carl Hallding, fil kand Stockholm Environment Institute (SEI)
- 5. Kinesisk litteratur i dag – 21/2**
Anna Gustavsson Chen, översättare, bibliotekarie vid Internationella biblioteket i Stockholm
- 6. Makthavare och intellektuella i Kina – en historisk översikt – 28/2**
Göran Malmqvist, professor emeritus och medlem av Svenska Akademien
- 7. Kina – alla ”bubblors moder”? – 7/3**
Den asiatiska modellen med kinesiska karaktäristika: socialistisk marknadsekonomi. Rutger Palmstierna, f d sinolog, diplomat, bankman.
- 8. Att vara svensk ambassadör i Kina – 14/3**
Börje Ljunggren, ambassadör

Temadag: Latinamerika igår och idag

Institutionen för spanska, portugisiska och latinamerikastudier vid Stockholms universitet är arrangör av en temadag om Latinamerika.

Temadagen ger en bred beskrivning av Latinamerikas historia men också en presentation av nutida samhällsfenomen. Fyra föreläsare talar om historiska skeenden, mänskliga rättigheter för kvinnor och barn, situationen i Haiti idag, samt genus och sexualitet i Havanna, Cuba. Dessutom presenteras Latinamerika-institutets verksamhet och dess stora och välsorterade bibliotek.

Tid och plats Onsdagen 9 mars kl 10.00-16.00, i de blå husen, Stockholms universitet, Frescati.
Förmiddagen i Hörsal D 9 i D-huset, eftermiddagen i Hörsal D 8 i D-huset.

Avgift 300 kr
Programansvarig Anita Kruckenberg
Kursnummer SU 650

Program

- 10.00-10.45 Presentation av Latinamerika-institutet (Lais) och biblioteket
Margareta Björling och Mona Rosendahl
- 11.00-12.00 Latinamerikas historia
Dag Retsö, universitetslektor
- 12.00-13.00 Lunchpaus
- 13.00-13.45 Mänskliga rättigheter för barn och kvinnor
Maria Luisa Bartolomei, docent
- 14.00-14.45 Haiti
Mats Lundahl, professor, Handelshögskolan i Stockholm
- 14.45-15.15 Kaffepaus
- 15.15-16.00 Genus och heterosexualitet i Havanna
Silje Lundgren, doktorand

Marinbiologi

Inom marinbiologin studeras mikroorganismer, växter och planktonalger, evertebrater, fiskar och vattenlevande däggdjur, och deras relation till omgivningsfaktorer som temperatur, salthalt m m. En mycket stor andel av jordens varelser lever i vatten. Exempelvis är fisk den artrikaste gruppen av alla ryggradsdjur

Haven utgör 70% av jordklotets yta, och produktionen från dessa enorma områden ger oss människor viktiga resurser. Liksom på land kan denna exploatering leda till förändringar och miljöförstöring.

Kunskap i marin biologi, kemi och ekologi är central för förståelse av jorden som helhet, eftersom det finns starka kopplingar mellan hav och land.

Tid och plats Sex torsdagar kl 10.00-11.30:

3/2 – 10/3, Katasalen,
ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 450 kr

Programansvarig Kai-Inge Hillerud

Kursnummer SU 660

1 Övergödning i havet och speciellt Östersjön – 3/2

Ragnar Elmgren, professor i brackvattensekologi vid Stockholms universitet.

2. Positiva trender på de grunda hårda och mjuka bottnarna – 10/2

Hans Kautsky, universitetslektor i marin ekologi vid Stockholms universitet.

3. Östersjön ur ett blåmusselperspektiv – 17/2

Nils Kautsky, professor i marin ekotoxikologi vid Stockholms universitet.

4. **Fisk och fiske i Östersjön – 24/2**
Sture Hansson, professor i marin ekologi vid Stockholms universitet
5. **Akvatiska topp-predatorer i Östersjön: säl, tumlare och utter – hälsostatus och miljögiftsbelastning – 3/3**
Anna Roos, intendent vid naturhistoriska riksmuseet, enheten för miljögiftsforskning
- 6 **Tropiska marina växtsystem – 10/3**
Mats Björk, docent i växtfysiologi, Stockholms universitet

Naturhistoriska riksmuseet – forskning för framtiden

Forskningen vid museet bygger primärt på dess samlingar från bokstavligen hela världen, från tropikerna till polartrakterna. Med nya metoder och avancerade instrument kan samlingarna utnyttjas för att få fram kunskap som tidigare över huvud taget inte kunde anas. I denna seminarierie gör besök på några av museets forskningsenheter.

Tid och plats Sex torsdagar kl 13.30-15.15:
3/2 – 10/3, Naturhistoriska riksmuseet, Frescati. Buss 40 till Naturhistoriska riksmuseet, alt tunnelbana till Universitetet.

Avgift 450 kr. Högst 30 deltagare.

Programansvarig Désirée Edmar

Kursnr SU 670

1. **Jorden i universum – 3/ 2**
Besök i de mineralogiska samlingarna och på Laboratoriet för isotopgeologi. Samling i museets huvudentré, Frescativägen 40. Mineralogisk kunskap är central för samhället, eftersom en stor del av vår materiella välfärd har sin grund i ämnen ur jordskorpans mineral eller gröda från mineralhaltiga jordar. På Laboratoriet för isotopgeologi kan vi med jonmikroskop och andra instrument se in i berggrundens minsta beståndsdelar, beräkna dess ålder och förstå mer om vår planets utveckling, men också om stockholmstraktens dramatiska geologiska historia.
Henrik Skogby, förste intendent, mineralogi, Åke Johansson, förste intendent, isotopgeologi
2. **Avgörande händelser i livets historia – 10/2**
Besök i museets samlingar av fossila djur och växter som vittnar om livet för miljontals år sedan. Riksmuseets paleontologer forskar om utdöda och nu levande varelsers utveckling, släktför-

hållanden och spridningshistoria under flera miljarder år. De kan berätta om hur flercelliga organismer uppkom, hur djuren revolutionerade biosfären, hur växter och djur tog sig upp på land, hur blomväxterna uppkom och utvecklades, och om de stora miljökatastrofer som var dödsstöten för många men öppnade nya möjligheter för andra. Med modern teknik kan vi se vad som tidigare var osynligt och okänt.
Stefan Bengtson, professor, paleozoologi, Thomas Mörs, intendent, paleozoologi, Stephen McLoughlin, förste intendent, paleobotanik.

3. **Fåglars öde följs med ringmärkning – 17/2**
Besök på Ringmärkningscentralen och i fågelsamlingen.
I Sverige har ringmärkning av fåglar pågått i 100 år och fler än 13 miljoner fåglar har märkts. Vi får bl.a. svar på vart fåglarna flyttar – många måste passera Sahara – liksom om de är trogna sina födelseplatser och hur gamla de kan bli. Museet har en stor samling fåglar från jordens alla hörn. Analys av vingpennorna ger kunskap om gifter i vår omgivande naturmiljö.
Thord Fransson, förste intendent, Ulf Johansson, intendent, vertebratzoologi
4. **Botanister i Linnés efterföljd – 24/2**
Besök i växtsamlingarna, som tillhör världens största.
Carl von Linné var en av Riksmuseets grundare. Museet förvaltar hans vetenskapliga arv och även konkret en liten del av hans egen botaniska samling. Riksmuseets botanister reser världen runt, men redan för femton år sedan började de också utveckla en virtuell flora för Sverige, i samarbete med botanikentusiaster över hela landet.
Arne Anderberg, professor, fanerogambotanik
5. **Pollen och vårväder – 3/3**
Besök i museets palynologiska laboratorium. Redan när det börjar grönska nere på kontinenten kommer de första pollenkornen med vinden till Sverige, och Riksmuseets pollenprognoser blir viktig daglig läsning för de tusentals allergikerna. Vad är pollen och hur görs en pollenprognos?
Kerstin Alm Kübler, Agneta Ekebon, intendent, palynologi
6. **DNA-analyser och livets historia – 10/3**
Besök på molekylärsystematiska laboratoriet. Riksmuseets molekylärsystematiska laboratorium är centralt för den vetenskapliga förståelsen av arternas historia, utveckling och släktförhållanden. DNA-analyser ger insikter som är

av stor vikt för bevarandet av den biologiska mångfalden och för vår kunskap om hur klimatförändringar påverkar arters livsförutsättningar. Pia Eldenäs, laboratoriechef, Martin Irestedt, laboratorieingenjör, Love Dalén, forskarassistent, molekylärsystematik

Några nedslag i Gotlands historia, natur och kultur

Mitt ute i Östersjön ligger Sveriges största ö, Gotland. Många är vi som har fascinerats av denna ö, dess säregna landskap och rika kulturarv. I den här serien får vi möta ön som den en gång kom upp ur havet och den unika natur som utvecklades genom årtusendena. I nedslag i öns dramatiska historia får vi göra bekantskap med dess människor, och vi får en inblick i öns framtidsplaner.

Tid och plats Sex måndagar kl 13.00-14.45:
7/2 – 14/3 i Fabiansalen,
ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 450 kr

Programansvarig Désirée Edmar

Kursnr SU 680

- 1. Gotlands resa från ekvatorn till Östersjön – 7/2**
Ön har en särpräglad geologi, och en mångskiftande fossilvärld vittnar om de varma havens tidsåldrar, då korallreven som är öns berggrund var levande miljöer vid jordens ekvator. Sara Eliasson, intendent, Gotlands Museum, Visby
- 2. Gotlands unika växt- och djurvärld – 14/2**
Den rika floran har haft en unik utveckling tack vare den kalkhaltiga jordmånen, med orkidéerna som ett exempel. Även faunan har ovanliga drag; t ex saknas älg, medan fåglarnas mångfald är stor. Vi gör här ett särskilt nedslag på Gotska Sandön. Mattias Iwarsson, fil lic, Centrum för biologisk mångfald, Uppsala
- 3. Gotlands rika medeltid – 21/2**
Medeltiden, då Visby var en nyckelstad i Hansan, är än idag levande i det allmänna medvetandet, liksom följderna av den danska invasionen år 1361. De återkommande fynden av nedgrävda mynt, smycken, guld- och silverföremål är även de fantasieggande vittnesbevis. Gun Westholm, fil lic, förste antikvarie, Gotlands Museum, Visby

- 4. Gotlands medeltida sockenkyrkor – 28/2**
De medeltida sockenkyrkorna har sina berättelser att förmedla, och de olika stenmästarverkstäderna har var och en satt sin karakteristiska prägel på de fortfarande levande figurer i sten och färg som möter besökarna. Tore Stenström, fil dr, f d universitetslektor
- 5. Gotlands senare historia – 7/3**
Sjöröveri och stridigheter karakteriserar öns fortsatta historia, som först efter 1645 är formellt gemensam med det svenska fastlandets. Det utsatta läget i havet illustreras senare av den ryska invasionen 1808, liksom öns roll i Krimkriget 1854. Befolkningsutveckling och samhällsliv under 1800- och 1900-talen uppvisar intressanta särdrag. Tryggve Siltberg, f d landsarkivarie, Landsarkivet, Visby
- 6. Gotlands framtid – 14/3**
Vilken strategi kan väljas för att utveckla moderna näringar på en ö med en så särpräglad natur och med en så levande historisk miljö? Hur förnyas arkitektur och konst samtidigt som det rika kulturarvet värnas? Vilka möjligheter ser dagens gotlänningar? Anders Granat, länsråd, Länsstyrelsen, Visby

Kemin i människans tjänst

År 1911 fick Marie Curie Nobelpriset i kemi. 100-årsminnet av detta firas med Det Internationella Kemiåret, IYC 2011, vilket kommer att invigas på UNESCOs högkvarter i Paris 27-28 januari 2011 och avslutas i Bryssel i december månad.

I Sverige kommer ett flertal aktörer att uppmärksamma märkesåret bl a Kungliga Vetenskapsakademien (KVA), Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), Svenska Kemistsamfundet, Plast- och Kemiföretagen samt, förstås, Senioruniversitetet.

Inom Senioruniversitetets föreläsningsserie Kemin i människans tjänst kommer sex föredragshållare att presentera historiska, dagsaktuella eller framtida scenarier med kemiteman.

Tid och plats Sex torsdagar kl 14.00-15.30:
10/3 – 14/4 i Katasalen,
ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 450 kr

Programansvariga Lars-Johan Norrby och Kai-Inge Hillerud

Kursnr SU 690

1. **Om kemiska synteser – vad är naturligt och icke-naturligt? – 10/3**
Christina Moberg, professor i organisk kemi vid Kungl. Tekniska Högskolan och vice preses i KVA
2. **Om kemisk energi – 17/3**
Leif Hammarström, professor i kemisk fysik, Uppsala universitet
3. **Läkemedel – Männklighetens välgörare: En historisk exposé ur svensk synvinkel – 24/3**
Hans-Jürgen Federsel, docent, forskningschef vid Astra Zeneca och ledamot av IVA
4. **Kemin i vår mat – 31/3**
Svante Svensson, tekn dr, bioteknik, ledamot av IVA
5. **Serendipity – eller fullständigt oväntade upptäckter – inom kemin – 7/4**
Åke Pino Pilotti, professor i organisk kemi, Stockholms universitet
6. **Astrokemi i andra galaxer eller kan det finnas liv utanför vår planet? – 14/4**
Susanne Aalto, docent, Chalmers Tekniska Högskola och Onsala Rymdobservatorium, ledamot av Svenska nationalkommittén för astronomi

Individen och kollektivet: arton politiska personer

I denna serie ligger arton personers liv och verk till grund för ett resonemang om politikens villkor. De arton är från skilda epoker och miljöer. Några levde på antiken, andra står mitt i dagens politik, en kommer inte att födas förrän år 11 988 i Galaktiska Eran. De har skiftande ursprung: Aten, Jerusalem, Irland, Kanada, Ryssland, Sverige, Tyskland, USA samt planeten Helikon. Några är yrkespolitiker, andra är filosofer, forskare eller författare, medan en är företagare och en arkitekt. Somliga är vänster, andra höger. Somliga är sönderskrivna, andra mindre kända.

Temat i serien är förhållandet mellan den självständiga individen och det sociala kollektivet – samhällsstrukturen, staten, nationen, tidsandan, det politiska arbetets organisering.

Tid och plats Fem måndagar kl 15.30-16.30:
24/1 – 21/2, Fabiansalen,
ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 400 kr

Föreläsare Kjell Goldmann, professor emeritus i statsvetenskap vid Stockholms universitet.
Hans bok Politiska personer (Hjalmarson & Högberg 2010) är grund för serien

Programansvarig Kai-Inge Hillerud

Kursnr SU 700

1. **Individen och den politiska organisationen – 24/1**
Sokrates som ansåg sig för vis för att delta i politiken. Socialisten Eduard Bernstein som gjorde upp räkningen med sitt partis marxistiska doktrin men förblev trägen partiarbetare. Stéphane Dion och Michael Ignatieff som först var framstående professorer i vetenskapen om politik och sedan blev problematiska som partiledare.
2. **Individen och staten – 31/1**
Anarkisten Emma Goldman och nyliberalen Ayn Rand: två rysk-amerikanska ytterligheter som berörde varandra.
3. **Individen och tidsandan – 7/2**
Företagaren Jonas Alströmer som utnyttjade tidsandan. Författaren Peter Weiss som rycktes med av den. Arkitekten David Helldén som var en del av den. Forskaren Hans Morgenthau som utnyttjades av den.
4. **Individen och den nationella identiteten – 14/2**
Två författare som gjort komedi av nationen: irländaren Brendan Behan i Gisslan och israelen A. B. Yehoshua i Herr Mani.
5. **Individen, makten och den sociala strukturen – 21/2**
Tre maktteoretiker: Thukydides, Flavius Josefus, Kenneth Waltz. Två filosofer som var oense om mänsklighetens framsteg: Immanuel Kant och Moses Mendelssohn. Historiens främste samhällsforskare Hari Seldon, vars vetenskapliga plan för galaxens räddning var tänkt att förhindra tusen år av anarki.

Arkitektur och stadsbyggande i Stockholm

I Stockholm pågår nu många stora förändringsprojekt, förmodligen utan motstycke i Stockholms tidigare stadsbyggnadshistoria. Staden växer och den ökande inflyttningen kräver att det byggs fler bostäder. Starka kommersiella krafter driver samtidigt på mot en ökande exploatering av stadens kvarter och marktillgångar. Förslag på hårt exploaterade kvarter och höga hus har bl a presenterats för Norra Stationsområdet och Slussen, vilket väckt en

intensiv stadsbyggnadsdebatt. Frågan har ställts vilken stad vi vill ha och hur den nya bebyggelsen ska anpassas till stadens unika kvaliteter och karaktär.

I denna serie kommer några aktuella stadsbyggnadsprojekt i Stockholm att presenteras och kritiskt granskas utifrån högt ställda krav på arkitektur, miljö och stadsmiljö. Detta sker i dialog med ansvariga arkitekter och planerare från Stadsbyggnadskontoret samt särskilt inbjudna kommentatorer. Här ska också finnas tid för frågor och diskussion med publiken.

Serien inleds med en föreläsning om arkitektonisk kvalitet och erfarenheter av arkitekturpolitiska program bl a från våra grannländer. Den avslutas med en presentation och diskussion kring stadens arkitekturpolitiska program som nu arbetas fram i Stockholm.

Tid och plats Åtta torsdagar kl 10.00-11.45:
3/2 – 17/3 samt 31/3.
Zetasalen, ABF-huset,
Sveavägen 41, 1 tr

Avgift 600 kr

Programansvarig Bengt Etzler, tfn 36 44 57, alt
0730 38 23 90

Kursnummer SU 710

1. Arkitektur och stadsbyggande i Stockholm – 3/2

Introduktion till serien: Bengt Etzler, arkitekt, tekn dr

Arkitekturpolitik och arkitektonisk kvalitet

Föreläsare: Katarina Nilsson, arkitekt SAR/MSA, Sveriges Arkitekter.

Kommentator: Anders Bodin, arkitekt SAR/MSA, ordförande i Stockholms Skönhetsråd.

Planeringsprocessen och medborgarinflytandet i planeringen

Föreläsare: Gösta Blücher, adj professor i fysisk planering vid Blekinge Högskola.

Kommentator: Monica Andersson, univ lektor i Statsvetenskap, Stockholms Universitet.

2. Stockholms översiktsplan – 10/2

Föreläsare: Niklas Svensson, stadsbyggnadsstrateg, Stockholms stadsbyggnadskontor.

Trafikplanering i Stockholm

Föreläsare: Eric Tedesjö, trafikplanerare, Stadsbyggnadskontoret.

Kommentatorer: Monica Andersson, univ lektor, Statsvetenskap, SU och Göran Finnveden, professor i Miljöstrategisk analys, KTH.

3. Stockholms stadsutveckling i ett längre tidsperspektiv – 17/2

Erfarenheter från några nyligen genomförda stadsbyggnadsprojekt bl a Hammarby Sjöstad, Liljeholmen och Västra Kungsholmen

Föreläsare: Per Kallstenius, Stadsbyggnadskontoret, tidigare stadsarkitekt i Stockholm.

Kommentator: Torbjörn Andersson, landskapsarkitekt LAR/MSA, professor vid SLU.

4. Ett nytt stadsbyggnadsprojekt i innerstadens periferi – 24/2

Norra Djurgårdsstaden

Föreläsare: Jonas Claeson, planarkitekt, Stadsbyggnadskontoret

Kommentatorer: Klas Tham, professor em i Arkitektur, Lunds Tekniska Högskola och Richard Murray, Förbundet för Ekoparken.

5. Två aktuella stadsbyggnadsprojekt i Stockholms centrala delar – 3/3

Norra stationsområdet

Föreläsare: Aleksander Wolodarski, planarkitekt, Stadsbyggnadskontoret.

Kommentator: Alexis Pontvik, professor i Stadsbyggnad, KTH.

Västra City

Föreläsare: Klas Groth, planarkitekt, Stadsbyggnadskontoret.

Kommentator: Gösta Grassman, f d ekonomijournalist och diplomat.

6. Slussen – 10/3

Slussens stadsbyggnadshistoria och kulturhistoriska värde.

Föreläsare: Nils Ahlberg, kultur- och konsthistoriker, fil dr, forskare och konsult.

Aktuellt planeringsläge för Slussens ombyggnad

Föreläsare: Martin Schröder, planarkitekt, Stadsbyggnadskontoret.

Kommentator: Bengt O H Johansson, bebyggelsehistoriker.

7. Aktuella stadsbyggnadsprojekt i ytterstaden – 17/3

Årsta-fältet

Föreläsare: Anna Forsberg, planarkitekt, Stadsbyggnadskontoret

Kommentator: Dick Urban Vestbro, professor em vid Inst för Samhällsbyggnad, KTH.

Kista och Farsta

Föreläsare: Niklas Svensson/Torbjörn Johansson, planarkitekt, Stadsbyggnadskontoret.

Kommentator: Bosse Bergman, arkitekt, forskare vid Inst för Samhällsbyggnad, KTH.

8. Arkitektur Stockholm – 31/3

Stockholms arkitekturpolitiska program. Sammanfattande diskussion kring dess tillämpning på arkitektur och stadsbyggande i Stockholm. Karolina Keyzer, Stockholms nyligen tillträdna stadsarkitekt.

Per Kallstenius, tidigare stadsarkitekt i Stockholm.

Kommentator: Anders Bodin, Statens Fastighetsverk, ordförande i Stockholm Skönhetsråd.

Litteratur: Promenadstaden. Översiktsplan för Stockholm. (Antagen av kommunfullmäktige 15 mars 2010). Per Kallstenius, 2010, Minne och vision: Stockholms stadsutveckling i dåtid, nutid och framtid. (Bokförlaget Max Ström). Höga hus. Sankt Eriks årsbok 2010, red Ulf Sörenson m fl. Per Wirtén, 2010, Där jag kommer från: kriget mot förorten. (Albert Bonniers Förlag).

Jazzen i Sverige med några nedslag på olika jazzscener

Denna serie är en fortsättning på jazzmusikens historia som genomfördes under höstterminen, där jazzens utveckling på den internationella scenen beskrevs i stora drag. Nu följer vi jazzens utveckling på den svenska jazzscenen genom att beskriva några viktiga jazzmiljöer och personligheter som spelat en stor roll för utvecklingen i Sverige. Det gäller Sveriges Radios sändningar som nådde ut i hela landet bl a med orkestrar ledda av Thore Ehrling och Harry Arnold. Vidare olika jazzcentra varav Nalen på "Gata Regerings 74" med dess ledare Topsy Lindblom intog en särställning. Här framträdde den svenska jazzeliten i olika konstellationer under jazzens guldålder på 1940- och 50-talen. Det förekom också ofta gästspel av internationella jazzmusiker på Nalen liksom senare på Gyllene Cirkeln på Sveavägen.

Serien belyser också hur jazzen lever vidare och utvecklas idag genom en yngre generation jazzmusiker som blivit uppmärksammade internationellt.

Tid och plats Åtta måndagar kl 10.00-11.45:
24/1 – 14/3
Zetasalen, ABF-huset,
Sveavägen 41, 1 tr.

Avgift 600 kr

Föreläsare Jan Bruér, fil dr i musikvetenskap och Gert Palmcrantz, inspelningsproducent

Programansvarig Bengt Etzler

Kursnummer SU 720

1. "Varning för jazz!" (1899-1935) – 24/1

Helge Lindberg, Svenska Paramount-orkestern, Togo-orkestern, Håkan von Eichwald.

Jan Bruér

2. Swing it Sonora! (1935-1945) – 31/1

Sonora Swing Swingers, Sven Arefeldt, Alice Babs, Svenska Hot-kvintetten, Seymour Österwall.

Gert Palmcrantz

3. Boogie-woogie-bop (1945-1952) – 7/2

Thore Ehrling, Simon Brehm, Charlie Norman, Åke Hasselgård, Rolf Ericson, Putte Wickman.

Jan Bruér

4. Foxtrot i folkparkerna (1952-1958) – 14/2

Arne Domnérus, Lars Gullin, Hacke Björkstén, Carl-Henrik Norin, Harry Arnold.

Gert Palmcrantz

5. Nalen och Cirkeln (1958-1963) – 21/2

Jan Johansson, Bernt Rosengren, Eje Thelin, Staffan Abeleen, Lars Färnlöf.

Jan Bruér

6. Kyrkan och Stampen (1963-1970) – 28/2

Monica Zetterlund, Gals & Pals, Radiojazzgruppen, Leif Strands kör, Georg Riedel.

Gert Palmcrantz

7. Festivaler och klubbar (1970-1990) – 7/3

Red Mitchell, Lars Erstrand, Jan Allan, Rune Gustafsson.

Gert Palmcrantz

8. Jazzen lever vidare (1990- idag) – 14/3

Bobo Stenson, Peter Asplund, Magnus Lindgren, Jan Lundgren.

Jan Bruér, Gert Palmcrantz

Litteratur: Jan Bruér & Lars Westin, 2006, Jazz – Musik. Människor. Miljöer. (Bo Ejeby Förlag). Göteborg.

Jan Bruér, 2007, Guldår och krisår.

Svensk jazz under 1950- och 60-talen. Doktorsavhandling, Stockholms Universitet, Musik och teatervetenskap (Svenskt visarkiv). Stockholm.

Erik Kjellberg, 1985 Svensk jazzhistoria – en översikt Norstedts. (Svenskt visarkiv, nätupplaga 2009). Lisbeth Axelsson, Rolf Jansson, 2009, All that Swedish Jazz: 12 svenska jazzstjärnor som erövrar världen. (Votum Förlag)

Dessutom kan nämnas skivserien "Svensk jazzhistoria" på skivmärket Caprice med 10 CD-volymer omfattande tiden 1899-1969.

Jazzens vokalartister Från swingen till 2000-talet

Inget enskilt musikinstrument kan mäta sig med böjligheten, timbren och uttrycksfullheten hos den mänskliga rösten. Under århundraden bildade de kvinnliga och manliga rösterna inom den klassiska musiken skola för en välljudande sångkonst.

I det tidiga 1900-talets Amerika skapade tenoren Enrico Caruso en aura kring bel canto-genren som sedan kommit att präglade vår uppfattning om det fulländade vokala uttrycket.

Skönsång influerade också varieté, operett och musical och i förlängningen jazzens vokalartister som Ella Fitzgerald, Nat King Cole och Tony Bennett.

Parallellt löpte den bluesrotade, ofta politiskt laddade svarta musiken med exekutörer som Bessie Smith och Billie Holiday och senare Ray Charles och Nina Simone.

En mer ekvilibrerande falang representeras av Sarah Vaughan, Anita O'Day, Mel Tormé och Al Jarreau.

Alla dessa särpräglade jazzpersonligheter får samsas i denna serie som avslutas med mannen som blev en mästare i att förena populärmusikens harmonik med jazzens frasering – Frank Sinatra.

Tid och plats Fyra onsdagar kl 12.30-14:00:
26/1 – 16/2
Katasalen, ABF-huset,
Sveavägen 41, 1 tr.

Avgift 400 kr

Föreläsare Gunnar Magnusson, docent

**Ljud- och bild-
tekniker** Leif Ljung

Programansvarig Bengt Etzler

Kursnummer SU 730

1. "Bel canto-sångarna" – 26/1
Ella Fitzgerald, Nat King Cole, Peggy Lee,
June Christy, Tony Bennett, Chet Baker, Nancy
Wilson, Diana Krall.
2. **That blues feeling – Känslans djup och
intelligens** – 2/2
Betty Carter, Joe Williams, Carmen McRae,
Ray Charles, Nina Simone, Dianne Reeves,
Billie Holiday.
3. **Ekvilibrister i ton och rytm** – 9/2
Sarah Vaughan, Anita O'Day, Mel Tormé,
The Hi-Los, Lambert, Hendricks & Ross,
Al Jarreau, Kurt Elling.
4. **Frank Sinatra – mannen och musiken** – 16/2

Jazzens historia med några nedslag på den internationella jazzscenen

I denna serie kommer de stora dragen i jazzmusikens utveckling att avspeglas genom ett antal nedslag på de internationella jazzscenerna. Vi startar i New Orleans och följer jazzens utveckling via Chicago, New York, Los Angeles och Paris samt dess vidare spridning ut i världen. På vägen får vi en orientering om jazzens stilepoker och uttryckssätt från blues, ragtime, dixieland, swing, bebop, cool och hardbop till freejazz med flera urskiljbara stilar. Vi får lyssna till några epokgörande musiker, orkesterledare och vokalartister från jazzens guldålder som Louis Armstrong, Duke Ellington, Count Basie, Ella Fitzgerald, Charlie Parker, Miles Davis m fl.

Denna serie är en repris av jazzserien som gick ht 2010.

Tid och plats Åtta onsdagar kl 12.30-14.15:
23/2 – 13/4
Katasalen, ABF-huset,
Sveavägen 41, 1 tr.

Avgift 600 kr

Föreläsare Jan Bruér, fil dr i musik-
vetenskap och Gert Palmcrantz,
inspelningsproducent

Programansvarig Bengt Etzler

Kursnummer SU 740

1. **Dear old Southland** – 23/2
Jazzens födelse. Blues, ragtime, New Orleans,
Chicago, New York.
King Oliver, Jelly Roll Morton, Bessie Smith.
Jan Bruér och Gert Palmcrantz
2. **Hotter than that** – 2/3
20-tal. Louis Armstrong, Bix Beiderbecke,
Duke Ellington, Sidney Bechet, Eddie Condon.
Jan Bruér
3. **It don't mean a thing if it ain't got that swing**
– 9/3
30-tal. Swing. Fletcher Henderson, Benny
Goodman, Artie Shaw, Count Basie, Billie
Holiday, Fats Waller, Django Reinhardt.
Gert Palmcrantz
4. **Bebop spoken here** – 16/3
40-tal. Bebop. Dizzy Gillespie, Charlie Parker,
Sarah Vaughan, Nat King Cole, Fats Navarro,
James Moody.
Jan Bruér
5. **Early autumn** – 23/3
40/50-tal. Woody Herman, Stan Kenton,
George Shearing, Lennie Tristano, Modern Jazz
Quartet, Oscar Peterson.
Gert Palmcrantz

6. **Doodlin'** – 30/3
50/60-tal. Art Blakey, John Coltrane, Charles Mingus, Clifford Brown, Horace Silver, Sonny Rollins.
Gert Palmcrantz
7. **Miles ahead** – 6/4
40-, 50- 60-, 70-tal. Från bebop och cool till rockjazz, allt speglat genom Miles Davis.
Jan Bruér
8. **Diminuendo and crescendo in blue** – 23/4
Summering av den stora jazzern, JATP, Newport mm.
Gert Palmcrantz och Jan Bruér

Litteratur som kan köpas till specialpris:
Jan Bruér & Lars Westin, 2006: Jazz. Musik, människor, miljöer. (Bo Ejeby Förlag) Göteborg.

Litterära fredagar på Bellmanmuseet

Tid och plats Fem fredagar kl 10.15-12.00:
28/1 – 25/3. Bellmanmuseet,
Långholmsmuren 21, Långholmen. Buss 4 till Högalidsgatan; sedan promenad en kvart förbi "Lasse i parken", över Långholmsbron, förbi gamla fängelset till museet.

Programansvarig Gerda Johansson
Avgift 650 kr
Kursnr SU 750

1. **Estetisk längtan. Tove Jansson och hennes uttrycksformer** – 28/1
Jag är min boks ämne, skrev en gång Montaigne. Detsamma kan sägas om Tove Jansson, bildkonstnären, som blev en världskänd författare. Hon är sitt verks ämne och hon förvandlar sig hela tiden. Hungern efter nya estetiska uttryck var en drivkraft genom hela hennes konstnärskap.
Professor Boel Westin berättar.
2. **Den röda grevinnan – en historia om en kvinnas liv och Europa** – 11/2
Professor Yvonne Hirdman har forskat om sin mors liv och om 1900-talets europeiska historia. Charlotte Hirdman var tysk grevinna, brinnande kommunist – kanske spion i Köpenhamn – men också mamma till tre barn i Sverige. Ett dramatiskt levnadsöde sätts in i sitt historiska sammanhang.
3. **Syndafall i Wilmslow** – 25/2
Om sin kritikerrosade roman "Syndafall i Wilmslow" berättar författaren David Lager-

crantz. Boken handlar om Alan Turing, mannen som skapade datamaskinen och knäckte nazisternas koder under det andra världskriget men som så småningom började ses som ett hot mot rikets säkerhet och som drevs in i döden för att han älskade män.

4. **Ord från vettet** – 11/3
Hans Christian Nygårdh, korsordskonstruktör bl a i SvD, kåserar om ordkonst. Han visar, steg för steg, hur ett korsord blir till och berättar om de olika språkliga verktyg, anagram, homonymer osv, som kommer till användning i en korsordsverkstad. Han berättar också om sitt läsmaterial Wrondog & Co och hur det kommer till användning i Kenya. En fulifanistisk tävling med bokpriser avslutar det hela.
5. **Emily Dickinson på svenska** – 25/3
I höstas kom "Min flod flyter mot dig" ut, en bok som utom 60 dikter av Dickinson på engelska och svenska innehåller kapitel om hennes liv och dikternas form och språk. Dess översättare och författare, Ann-Marie Vinde, kommer att visa och kommentera hur Dickinson ter sig i original och på svenska.

Trädgårdsmästaren i tiden

Möt personligheter i trädgårdens värld genom fem sekler! Trädgårdsmästaren har alltid varit en skapande kraft, för trädgårdars tillkomst såväl som skötsel. Många fascinerande personer har lämnat spår efter sig. Historiska dokument, gamla frölistor och fantastiska historier ger oss bilder som vi idag kan ta del av. Trädgårdarna i sig har spelat olika roller genom seklerna: en stilla gudomlig plats, en tröst för trasiga själar, en plats för pompa och överdåd och en naturlig lekplats för glädje och melankoli.

Kvinnornas trädgårdsskapande har gett oss andra bilder och dagens landskapsarkitekter arbetar åter med andra uttrycksmedel. Men alla vilar de på en gemensam grund med rötter som sträcker sig tusentals år bakåt. I den här serien träffar vi några av Sveriges mest intressanta trädgårdsmästare.

Tid och plats Sex onsdagar kl 10.00-11.45:
2/2-9/3, Katasalen, ABF-huset,
Sveavägen 41, 1 tr

Avgift 450 kr
Föreläsare Elisabeth Svalin Gunnarsson,
kulturvetare och författare

Programansvarig Elisabet Tjernlund
Kursnummer SU 760

- 1. Guds trädgårdsmästare och Vasasönerna – 2/2**
Om Johan Päterson, vår förste kände trädgårdsmästare och om Vasasöners trädgårdsintresse och stora trädgårdsprojekt. Medeltid och renässans.
- 2. Från trädgårdsmästare till arkitekt – 9/2**
Om trädgårdsmästarna de Vallé, far och son, och om arkitekterna Tessin då och dy och deras byggnationer och banbrytande skapande. Barocken.
- 3. Piper och det engelska arvet – 16/2**
Om Fredrik Magnus Piper och hans landskaps-parker men också om en ny värld som växte fram ur vetenskap, romantik och djup melan-koli. Romantiken.
- 4. Trädgårdens uppfostrande kraft – 23/2**
Om Olof Eneroth och Rudolf Abelin och den värld av kraftfull förändring som de levde i och bidrog till. 1800-talet.
- 5. Trädgårdens kvinnor – pionjärerna – 2/3**
Om trädgårdsmästarinnor, utbildningar, förebilder och våra stora svenska kvinnliga trädgårdsskapare. 1900-tal och några tillbakablickar.
- 6. Dagens stora – 9/3**
Om Ulf Nordfjell och andra välkända trädgårdsmästare av idag men också om den nya trädgårdsmästarrollen som nu växer fram. Nutid.

Konst och design från skilda epoker

En serie på sex föreläsningar (föregående termin fyra föreläsningar) i anslutning till vårens utställningar på Nationalmuseum, Liljevalchs, Moderna museet, Waldemarsudde och Konstakademien. Läs mer om utställningarna på respektive museums hemsida.

Tid	Sex onsdagar kl 11.15-12.45: 9/3, 16/3, 23/3, 30/3, 6/4, 13/4
Kursnr	SU 770
Tid	Sex onsdagar kl 13.30-15.00: 9/3, 16/3, 23/3, 30/3, 6/4, 13/4
Kursnr	SU 780
Tid	Sex onsdagar kl 15.15-16.45: 9/3, 16/3, 23/3, 30/3, 6/4, 13/4
Kursnr	SU 790
Tid	Sex torsdagar kl 11.15-12.45: 10/3, 17/3, 24/3, 31/3, 7/4, 14/4
Kursnr	SU 800
Tid	Sex torsdagar kl 13.30-15.00: 10/3, 17/3, 24/3, 31/3, 7/4, 14/4
Kursnr	SU 810

Tid	Sex torsdagar kl 15.15-16.45: 10/3, 17/3, 24/3, 31/3, 7/4, 14/4
Kursnr	SU 820
Tid	Sex fredagar kl 11.15-12.45: 11/3, 18/3, 25/3, 1/4, 8/4, 15/4
Kursnr	SU 830
Tid	Sex fredagar kl 13.30-15.00: 11/3, 18/3, 25/3, 1/4, 8/4, 15/4
Kursnr	SU 840
Avgift	675 kr, fri entré på Nationalmuseum, till övriga visningar tillkommer entréavgifter.
Antal deltagare	Max 28 deltagare/grupp
Programansvarig	Helén Hallgren Archer
Kontaktperson	Kersti Thornéus

1. Skimrande silver på Nationalmuseum

– 9, 10 och 11 mars

Den aktuella utställningen ”Skimrande silver” tar fasta på silvrets unika yta och föremålets form och funktion. Vi möter ett uppdukat bord med silverföremål och serviser från 1550-tal till idag. Även valda delar av museisamlingen presenteras med både äldre konsthantverk och moderna designföremål med några exempel av samtida design.

Föreläsare: Fil mag Göran Ståhle och intendent Silva Malmsten

2. Vårsalongen på Liljevalchs

– 16, 17 och 18 mars

”Vårsalongen” är starten på ett nytt konstår för Liljevalchs som vill visa en mångfald av konstnärliga uttryck och tekniker. En konstjury har gjort urvalet bland dagsaktuella etablerade och oetablerade konstnärer.

Föreläsare: Fil mag Göran Ståhle och fil kand Karin Olsson

3. Eva Löfdahl och Jeanloup Sieff på Moderna Museet – 23, 24 och 25 mars

Konstnären Eva Löfdahl (född 1953) visas i en stor retrospektiv utställning som också är en samtida presentation av hennes konstnärskap. Ett urval verk från 1980-tal till idag presenteras. Eva Löfdahl har en osviklig förmåga att ge uttryck för det gåtfulla i beständiga verk i olika material som papper, gips och metall. Fotografen Jeanloup Sieff föddes 1933 i Paris och har sedan 1950-talet arbetat på modetidningar som Elle, Vogue och Harpers Bazaar. Sieff finns representerad på museer och gallerier runt om i världen.

Föreläsare: Fil mag Göran Ståhle och fil mag Marie Lindberg

4 Gösta Adrian Nilson- GAN på Waldemarsudde – 30 och 31 mars och 1 april
Konstnären Gösta Adrian Nilsson (1884-1965) presenteras i en stor retrospektiv utställning som omfattar måleri, teckningar och collage. GAN var pionjär inom futurismen och kubismen på 1910- och 1920-talen i Sverige.
Föreläsare: Fil mag Göran Ståhle och fil kand Johanna Malmivaara

5. Lust och last på Nationalmuseum
– 6, 7 och 8 april
Kärlek och erotik är den röda tråden i vårens utställning på Nationalmuseum. Måleri, skulptur och teckningar i den äldre konsten möter den samtida konsten i form av installationer och fotografier. Moral och etik, vad som är förbjudet och vad som är tillåtet diskuteras i utställningen, som omfattar konst från 1500-tal till 2000-tal.
Föreläsare: Intendent Helén Hallgren Archer och fil kand Karin Olsson

6. Ulf Trotzig på Konstakademien
– 13, 14 och 15 april
En retrospektiv utställning av Ulf Trotzig (född 1925) visas under våren på Konstakademien. Han utbildades på Valands konstskola 1946-51 och hade bl a Endre Nemes som lärare. I sina tidiga verk utgick han från Matisse och den tidiga modernismens kolorit. Ulf Trotzig har ställt ut i många länder i Europa och i Brasilien, Indien, Japan och USA.
Föreläsare: Fil mag Göran Ståhle

Modernismens genombrott

Under två lördagar studerar vi konstnärer som varit banbrytande för olika konstriktningar inom den moderna konsten. Vi ser exempel på konstriktningar som symbolism, expressionism, fauvism, kubism och surrealism i två betydande museisamlingar.

Tid	Två lördagar kl 12.00-13.30: 19/3, 26/3
Kursnr	SU 850
Tid	Två lördagar kl 14.00-15.30: 19/3, 26/3
Kursnr	SU 860
Föreläsare	Helén Hallgren Archer, konst-historiker
Avgift	325 kr, entréavgift tillkommer.
Antal deltagare	Max 26 personer/grupp
Kontaktperson	Kersti Thornéus

1. Thielska Galleriet – 19/3
”Min Munch-vägg blir den vackraste i Europa” skriver Ernest Thiel till Munch om sin konstsamling. Edvard Munch skildrar ett starkt känslouttryck i sitt måleri och kom att bli en förgrundsfigur för expressionismen i Europa. Vi studerar Munchs målningar och grafiska blad som finns i samlingen. Richard Berghs symbolism och Ernst Josephsons naivistiska måleri från sjukdomstiden inspirerade unga konstnärer som fick betydelse för modernismens framväxt.

2. Moderna Museet – 26/3
”Vi valde den konst där det bränt till, där en ny tanke uttryckts och där äventyret kändes”, skriver Ulf Linde om inköpen till Moderna museets samling på 1960-talet. Vi studerar den tidiga modernismens konstnärer som tyska expressionister samt franska fauvister och kubister. Vi ser Matisse och hans elever Hjertén och Grünewalds färgstarka måleri. Kandinskys abstrakta måleri presenteras liksom Braque och Picassos kubism och surrealisten Dalis måleri.

Perspektiv på film

Vårens serie med olika perspektiv på film förmedlar filmhistoriska kunskaper och uppmärksammar konstnärliga uttryck hos gammal och ny film. Föreläsningarna belyser sitt ämne via filmer, som visas av Cinemateket efter föreläsningen och syftar till att ge en utgångspunkt för att själv reflektera vidare över filmerna. Dessa representerar olika epoker och ursprungsländer.

Tid	Onsdagar 26/1, 9/2, 23/2, 9/3, 23/3. Föreläsningar kl 16.30-17.30 Filmvisningar kl 18.00
Plats	Bio Mauritz föreläsning, Bio Victor, filmvisning. Filmhuset, Borgvägen 1
Programansvarig	Gerda Johansson
Avgift	Föreläsningar 400 kr Filmvisningar 65 kr per visningstillfälle; medlemskap i Cinemateket ingår i det första biljettköpet. Alternativt kan man köpa årskort för 180 kr och då betala 45 kr per filmvisning. Kassan öppnar 15.00.
Kursnr	SU 870

1. Federico Fellini och italiensk neorealism

– 26/1

Federico Fellini kom i början av sin filmkarriär under 1950-talet att ofta förknippas med den världsberömda italienska neorealismen. Mycket snart blir emellertid filmkritikerna och publiken medvetna om att denne filmregissör går sina egna, högst originella vägar. Om detta talar Mats Rohdin, fil dr i filmvetenskap och verksam på forskningsavdelningen, Kungliga biblioteket. Film: Gänget (I vitelloni, 1953)

2 Vilken film vill vi ha? – 7/2

En personlig reflektion över arbetet med det material, som utgör samlingarna vid Film-institutets bibliotek.

Vad hittar man här och vilka historier ger det oss?

Föreläsaren Ola Törjas är filmvetare och förvärvsansvarig bibliotekarie på Filminstitutets bibliotek.

Film: Brunnen (Kristian Petri, 1955)

3. Hur filmen förbättrade samhället – 23/2

Filmmediets pedagogiska potential och dess användbarhet för medborgerlig fostran och informationsspridning har återkommande framställts som mediets sanna mission. Med utgångspunkt i den progressiva erans enastående tilltro till filmmediets roll som samhällsförnyare diskuteras filmer i Sverige och USA under 1910-talet. Fil dr Marina Dahlquist, föreläsare, undervisar och forskar vid filmvetenskapliga institutionen, Stockholms Universitet.

Film: Ingeborg Holm (Victor Sjöström, 1913)

4. Att bevara filmarvet – 9/3

Vilka principer och urvalskriterier styr arbetet med att bevara och restaurera det svenska filmarvet för eftervärlden? Hur påverkas verksamheten då produktion och distribution gått över till digitala former?

Föreläsare är Jon Wengström, chef för Filmarkivet vid Svenska Filminstitutet, som också berättar om det spännande arbetet med att restaurera återfunna filmer, som länge ansetts förlorade.

Film: Madame de Thèbes (Mauritz Stiller, 1915) och I Lifvets vår (Paul Garbagni, 1912)

5. Slutet på filmen – 23/3

”Filmen” hävdade redan dess uppfinnare Louis Lumière, ”är en uppfinning utan framtid.”

Dryga hundra år senare talas det mycket om filmens död. Samtidigt har vi aldrig sett så mycket rörliga bilder som vi nu gör på teve, datorer, mobiltelefoner och ibland på bio. Hur står det egentligen till med filmkonsten och dess framtid undrar föreläsaren Jan Holmberg, fil dr i filmvetenskap och VD för Stiftelsen Ingmar Bergman.

Film: Persona (Ingmar Bergman, 1966)

Gotlands natur och kultur

Senioruniversitetet anordnar nu denna resa för den trettonde våren i följd. Att få komma till Gotland före de stora turistströmmarna är något att minnas. Kyrkorna, Visby med ringmuren och sina gamla hus, språket – man kommer till en annan värld. Efter föreläsningar på Hemse folkhögskola far vi ut i verkligheten och ser Gotland från Hoburgen i söder till kalkbruken i norr. Vi vandrar en dag på Stora Karlsö bland orkidéer och häckande sillgrisslor. Avslutning sker i Visby med bl a Gotlands Museum och DBW:s botaniska trädgård.

Vår utgångspunkt blir Hemse folkhögskola. Vi disponerar dubbelrum och några enkelrum.

Dagsprogrammen kommer att bestå av föreläsningar och utflykter samt vissa kvällsaktiviteter. Utflykterna innebär vandring i delvis inte helt lätt terräng. Lämplig utrustning är kikare, kamera, flora och andra handböcker, t ex Gotlands Museums handbok "Se Gotland" (215:-, porto 38:-) som kan beställas hos museibutiken, tfn 0498-29 27 00 eller via www.gotlandsmuseum.se

Ytterligare information lämnas till kursdeltagarna i god tid före avresan.

Tid Måndagen den 23 maj – lördagen den 28 maj
Kursnr SU 900

Kursavgift för vistelsen på Gotland

4 165 kr i dubbelrum (tillägg 525 kr för enkelrum). I priset ingår föreläsningar, utflykter och vissa kvällsaktiviteter, alla entréavgifter, fem övernattningar på Hemse folkhögskola (rum med dusch och toalett), helpension, båtresa till Stora Karlsö tur och retur samt av folkhögskolan förhyrd buss Visby-Hemse tur och retur.

Individuell biljett Nynäshamn tur och retur

När bekräftelse om deltagande erhållits, beställer varje deltagare omgående sina färjebiljetter hos Rederi Destination Gotland, tfn 0771-22 33 00, för utresa måndagen 23 maj kl 11.05 och retur lördagen den 28 maj kl 16.00, i försalong och till pensionärspris, ca 500 kr t o r (om rederiet gör någon tidtabellsändring för maj/juni meddelar Senioruniversitetet resedeltagarna detta i god tid före avresan). Biljett kan också bokas på Internet: www.destinationgotland.se. Biljetten skickas hem till beställaren men betalningen behöver inte göras förrän 28 dagar före avresan. Resan till Nynäshamn kan ske med pendeltåg eller med den särskilda båtbusen från Cityterminalen till färjan (även bussbiljetten kan bokas via rederiet).

Kontaktperson

Kursledare Monika Fröding, Hemse folkhögskola, tfn bostaden 0498-49 80 03, mobil 0731 80 93 31.

Anmälan

Insänds senast 15 februari till Senioruniversitetets kansli (namn, adress, personnr, e-postadress om sådan finns). Sökande bereds plats i den ordning de anmält sig. Ange om dubbelrum är ett tänkbart alternativ. Anmälan får avse en eller två personer.

Antal deltagare

Högst 35, lägst 15.

Kulturhistoriska vandringar runt Södermalms berg

På grund av den stora efterfrågan kommer även vårens vandringar att gå till de kuperade delarna av Söder, vars gamla namn var Åsön. Med all sannolikhet är det Brunkebergsåsens fortsättning tvärs över Södermalm som har givit upphov till namnet. Vid den stora namnrevisionen 1885 fick Åsöberget och Åsögatan sina nuvarande namn, till minne av den gamla Åsön.

Tid	Sex måndagar
Föreläsningar	Tre måndagar kl 10.00-11.30: 21/3, 28/3, 2/5 i Serveringslokalen, Utsikten Konferens, Rehmsgatan 20, 6 tr. T-bana: Rådmansgatan
Vandringar	Tre måndagar kl 10.00- ca 12.30: 4/4, 11/4, 9/5
Kursnr	SU 910
Tid	Sex tisdagar
Föreläsningar	Tre tisdagar kl 10.00-11.30: 22/3, 29/3, 3/5 i Serveringslokalen, Utsikten Konferens, Rehmsgatan 20, 6 tr. T-bana: Rådmansgatan
Vandringar	Tre tisdagar kl 10.00- ca 12.30: 5/4, 12/4, 10/5
Kursnr	SU 920

Antal deltagare Högst 30 per grupp
Avgift 550 kr
Föreläsare och ciceron Socionom Berith Dahlström
Programansvarig Ann-Marie Vinde

Vandring 1 – 4/4, 5/4

Kring Mariaberget: från Maria kyrkogård till Kattgränd.

Samling utanför Maria Magdalena kyrka.

Vandring 2 – 18/4, 19/4

Kring Skinnarviksberget: från Lundabron till Högalidskyrkan.

Samling vid Lundabron.

Vandring 3 – 9/5, 10/5

Kring Katarinaberget: från Södermalmstorg till Mäster Mikael's gata.

Samling utanför Slussens T-banestation, uppgång Södermalmstorg.

Medlemskap i Föreningen Senioruniversitetet i Stockholm

Medlem i föreningen kan du bli om du fyllt 55 år och lämnat yrkeslivet bakom dig. För att delta i Senioruniversitetets arrangemang krävs medlemskap i föreningen. För år 2011 är medlemsavgiften 150 kronor. Beträffande inbetalning se vad som sägs nedan under punkt 2.

När du deltar i Senioruniversitetets arrangemang åtnjuter du viss försäkring vid olycksfall genom Folkuniversitetet.

Anmälan och inbetalning av avgifter

Anmälan till arrangemang görs antingen på bifogade anmälningskort i kurskatalogen fr o m den 7 december (v g texta!) eller via vår hemsida www.senioruniversitetet.se, som öppnas den 8 december. Observera att anmälan inte kan göras via e-post.

För att underlätta kansliets hantering får varje anmälan bara gälla en person för varje arrangemang.

Sökande bereds plats i den ordning de anmält sig.

Observera att inbetalningen av avgifter för vårterminen går till på följande sätt:

1. Alla som sökt till arrangemang får besked om de kommer med på arrangemanget eller inte.
2. Om du kommit med på ett arrangemang och ännu inte är medlem får du faktura på såväl medlemsavgiften som avgiften för arrangemanget. Avgifterna betalas snarast möjligt. Om du kommer med på flera arrangemang betalar du självfallet bara medlemsavgift i anslutning till den första fakturan.

3. Du som inte avser att söka till eller inte kommit med på något arrangemang är också välkommen som medlem. Vänligen hör av dig till kansliet, så fakturerar vi medlemsavgiften.

Du som sökt till ett arrangemang behöver alltså inte betala medlemsavgiften förrän du fått besked om att du blivit antagen.

Fr o m 2008 kräver Folkbildningsrådet att personnummer registreras på deltagare som deltar i folkbildningsverksamhet. Ange därför tydligt vid anmälan och inbetalning namn, personnummer, adress, telefonnummer och e-postadress.

Anmälan till arrangemang är bindande. Om du återtar anmälan senare än en vecka före kursstart betalar du 100 kronor i expeditionsavgift, efter kursstart full avgift.

Kostnader för litteratur, entréavgifter, tentamina och dylikt tillkommer. Akademibokhandeln, Mäster Samuelsgatan 32, har studerandepreis på vissa kursböcker mot uppvisande av Senioruniversitetets deltagarkort/kallelse.

Mer information om

Tisdagsföreläsningar	på sidan 4
Universitetskurser	på sidan 5
Språkkurser	på sidan 10
Övriga kurser	på sidan 25
Föreläsnings- och seminarier	på sidan 30

Porto

Senioruniversitetet
Box 5084
102 42 Stockholm

Porto

Senioruniversitetet
Box 5084
102 42 Stockholm

Porto

Senioruniversitetet
Box 5084
102 42 Stockholm

Anmälan vårterminen 2011

Jag anmäler mig till SU nummer _____ Obs! Varje anmälan får endast avse en person och ett arrangemang.

Ämne: _____

Namn: _____ Personnummer: _____

Gatuadress: _____ Postnr och ort: _____

Telefon: _____ Mobiltelefon: _____

e-post: _____

Namnunderskrift: _____

Anmälan vårterminen 2011

Jag anmäler mig till SU nummer _____ Obs! Varje anmälan får endast avse en person och ett arrangemang.

Ämne: _____

Namn: _____ Personnummer: _____

Gatuadress: _____ Postnr och ort: _____

Telefon: _____ Mobiltelefon: _____

e-post: _____

Namnunderskrift: _____

Anmälan vårterminen 2011

Jag anmäler mig till SU nummer _____ Obs! Varje anmälan får endast avse en person och ett arrangemang.

Ämne: _____

Namn: _____ Personnummer: _____

Gatuadress: _____ Postnr och ort: _____

Telefon: _____ Mobiltelefon: _____

e-post: _____

Namnunderskrift: _____

Senioruniversitetet i Stockholm

i samverkan med Folkuniversitetet/Kursverksamheten vid Stockholms universitet

Senioruniversitetet i Stockholm är en ideell förening som verkar genom frivilliga medlemsinsatser. Vår idé är att erbjuda ett forum för studieintresserade seniorer som lämnat det aktiva yrkeslivet och söker en studiegemenskap med likasinnade. Studierna kan därigenom läggas upp så att deltagarnas rika livserfarenhet beaktas och aktiviteterna organiseras i former som passar för seniorer. Vårt ursprung i universitetsvärlden borgar för en hög kvalitet i verksamheten.

Senioruniversitetets styrelse

Ordförande	Kai-Inge Hillerud	611 07 14	kai-inge.hillerud@senioruniversitetet.se
Vice ordförande	Bo Irlblad	86 63 38	bo.irlblad@senioruniversitetet.se
Sekreterare	Catherine Dahlström	643 55 44	catherine.dahlstrom@senioruniversitetet.se
Kassör	Ulf Aspenberg	753 11 99	ulf.aspenberg@senioruniversitetet.se
Ledamot	Margareta Borg	660 91 45	margareta.borg@senioruniversitetet.se
Ledamot	Staffan Edmar	649 23 45	staffan.edmar@senioruniversitetet.se
Ledamot	Anita Kruckenberg	83 22 95	anita.kruckenberg@senioruniversitetet.se
Studierektor, adjungerad	Astrid Mellbom	765 84 13	astrid.mellbom@senioruniversitetet.se
Kanslichef	Kersti Thornéus	789 43 14	kersti.thorneus@folkuniversitetet.se
Kontaktperson för valberedningen:	Jan-Sture Karlsson, telefon 679 29 51		

Senioruniversitetets kansli

I kansliarbetet deltar under Kersti Thornéus ledning Gunilla Persson Vest och volontärerna Kerstin Belmé, Ingrid Berglund, Ingrid Ekman, Eva Johansson, Stina Lagerqvist, Gunnel Landberg, Birgitta Lindohf, Vuokko Liljestrand, Brita Stocke, Anders Wallgren och Margareta Öberg.

Kansliet har under vårterminen öppet måndag – fredag från och med den 10 januari till och med den 13 maj med telefontid kl 9.00-12.00 och för besök kl 9.00-11.30.